

IZHAJA VSAK DAN

adi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične karte se prodajajo po 3 nrv. (6 stot.) v mnogih kioskarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šteje po 5 nrv. (10 stot.)

OBELASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolona. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. semarčnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Platljivo in toljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenega naročnine, se uprava ne odira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 5-20, za pol leta Kren 2-20.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepranežena pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik koncesije lista „Edinost“. — Natijana Tiskarna „Edinost“, vplavna sadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20.

Polno-hranilnični račun šte. 841-652. TELFON R. 11-57.

Ali je res prišlo spoznanje?!

Narodni sporazum je postal vprašanje ugleda monarhije.

Iz Gradca in z Dunaja prihajajo čudni glasovi. To se pravi: ne čudni, ampak pametni. Čudno pa je vendar le za uho, ki je bilo doslej vajeno drugačnim, nasprotnim glasovom in mu zato čudno zvone na ušesa ti novi glasovi.

Kakor da so epoha!ni, ravno za nje na Dunaju najbolj nepričakovani dogodki na Balkanu izzvali v naši cesarski prestolnici pravi — čudež. Usta, ki so do sedaj govorila, in peresa, ki so doslej pisala nam jugoslovansko monarhijo ono Dantelevo v „Božanski komediji“: lasiate ognj spenranza! — ker da tako zahtevata državna misel in državni interes te monarhije: ona ista usta so začela sedaj govoriti in ona ista peresa pisati, da tako ne more dalje iti, da je treba narodno politiko države revlirati! Ta usta in ta peresa podajajo sedaj drugačno definicijo državnega interesa, ki da je: **taka rešitev narodnega problema, da bodo zadovoljeni in pomirjeni narodi omogočili vladanje v varstvo interesov in ugleda monarhije!**

Sicer je res, da ti glasovi ne nosijo še visoko oficijelne marke in da ne prihajajo naravnost iz onih krogov, ki dajejo smeri naši državni politiki. Ali tudi tu velja tisti rek: kjer je dima, mora tudi kaj goreti!!

Posebno o graški „Tagesspost“ je razširjeno mnenje, da dobiva informacije in inspiracije direktno iz onih visokoficijelnih krogov. Njene enunciacije bi bile torej nekak barometer, ki kaže na vreme tam gori na Dunaju v vladnih krogih.

V svoji božični številki — kar daje neko posebno slovesno značenje — prinaša ta list članek, ki vsebuje med drugimi nastopna vevlačna izvajanja, ki jim smemo prislojati vsekakor velikim ptoatičnim pomen: „Mi hočemo mir. S porazom Turčije mora biti konec orientalske politike naše monarhije. **Mi moramo sedaj računati z mladim, krepkim življenjem, ki se pojavlja na Balkanu** na tak eruptiven način. **Mi smo vendar največja jugoslovanska država** z okoli šest milijoni jugoslovani. Zgodovina, geografija, minoh admi. pda njost nam kažejo na Balkan.“ Tili je kar se zavzema za ozko politično in gosdarsko vez z balkanskimi državami. „Ta politika“ ni politika slabosti, ampak politika moči, samozavesti. Mi moramo v Avstriji in na Ogrskem razumeti, da **eksistira jugoslovansko vprašanje v monarhiji**, ki ima tudi mednarodno nevarnost. Deviza mora biti: vladati za državno skupnost, ne pa nasprotno. Dinastična zvestoba, historični razvoj in skupnost interesov so trdne vezl, ampak trajne ne. **Politična enakopravnost in svoboda, zasiguranje narodnega, kulturnega in gospodarskega razvoja** — to se še potrebuje za kit. **Nujna kakor kedaj je rešitev narodnostnega problema.** Eno mora biti dogma: na Dunaju, v Budimpešti, v Ljubljani, v Zadru, v Zagrebu, v Sarajevu se mora delati ena politika. Trenotek je velik — eden največjih monarhije. Če ga pojмимо prav, pomenja bodočnost, če ga zamudimo — je izguba, ki se ne da poravnati.“

Soglasno s temi izvajanj ubira strune dunajska „Zeit“ od minolega petka. V izhodišče njenim izvajanjem je neuspešnost dosedanjih prizadevanj za dosego sporazuma med Nemci in Čehi. In vevlačno je, da ne obtožuje radi tega ne Nemcev ne Čehov, ampak dosedanje avstrijske vlade. Očita jim, da se napram vprašanju sporazuma vedejo tako, kakor kdo, ki ni zainteresiran na stvari.

Po tej konstataciji pa piše dunajski list na adreso parlamentarcev zlato resnico: **kako bi po doseženem sporazumu narasla moč parlamenta**, dočim bi vpliv vladajočih birokratov padel. Gotovo! Le tako si je možno tolaščati dejstvo, da se vlade doslej miso bog ve, kako pehale v dosego sporazuma med Čehi in Nemci!

Sedaj pa — doznaja dunajski list — so tudi vladni krogi spremenili svoje stališče napram mirovni akciji na Češkem. Udeleževati da se hvčejo spravnih pogajanj z večjo energijo in sicer da so jih prisilila v to **najnovejša izkustva vnaneje politike**. V teh kritičnih dneh da so glasovi iz inozemstva vznemirili tudi naše vladne kroge. In to ne le glasovi iz „svražnih nam dežel“, ampak tudi nepovoljne kritike iz prijateljskih držav o naših notranjih razmerah. Naša monarhija je prišla v središče evropske pozornosti — da, kratkoma, ne moremo več potajevati svojih slabosti. Prišel je zate trenotek, ko moramo — ako nečemo spraviti v nevarnost svojega ugleda in svojega mednarodnega položaja — iskati pravega in poskrbeti tako,

da vam ne bo treba ničesar več prikrivati.

Vsled tega spoznanja je prišel sporazum na Češkem zopet do svoje časti državnega problema najskrajšeje važnosti in mora ostati na dnevnem redu!

„Zeit“ zaključuje svoja izvajanja: Tako ne more več dalje iti. **Narodni sporazum je postal vprašanje ugleda monarhije. In ko bo to vprašanje enkrat rešeno, potem bomo videli, kako se z narodno zadovoljenimi in pomirjenimi narodi more boljše vladati na zunaj in v notranjem.**

Najznačilneje in najsimptomatičneje pa je morda, da se je iz onega tabora, ki je še pred par tedni kričal za krvavo klanje proti slovanskim narodom na Balkanu in ki je vodil sistematično in najperfidnejšo denuncijantsko kampanjo proti jugoslovansko monarhijo, ter je v imenu avstrijskega patrijotizma pozival na proganjanje in dušenje: da se je iz tega tabora sedaj oglašil mož, vodilna oseba, drž. poslanec dr. Schöpfer, da izreka prokletstvo nad dosedanjim narodno politiko Avstrije. Istotako v božični številki — je torej v oči padajoča koincidenca časa glede teh simptomatičnih izjav — piše namreč dr. Schöpfer v tisti (čulite!), po svojem slavofobstvu žalostno prosluli „Reichsposti“, da se vsi jugoslovani kljub verski razliki čutijo en narod.

Iredenta na jugu monarhije (on veruje namreč v to iredento) dokazuje po njegovem mnenju, da je v Avstriji mnogo gnjilega, posebno kar se tiče jugoslovanskega vprašanja“. Schöpfer pa tudi označuje izvor vsega zla, namreč dualizem, ki je Hrvat, Srbe in Slovence ločil. Andrassy je že pred 30 leti v delegacijah izjavil, da je dualizem ovira, da bi se mogla Avstrija teritorialno povečati. To je napačno. Proti slovanska politika mora pastil! „Kar monarhija, kar Mažari, kar vsi narodi rabijo, je zblizanje med Avstrijo in Ogrsko, zblizanje med vsemi narodi.“

Priporoča temeljito izpremembo ustave na federativno-narodni podlagi. — Schöpfer označa slovanski odpor v parlamentu kakor izraz jugoslovanske solidarnosti in dokaz dejstva, da se jugoslovani čutijo eno telo in se ne dajo več potlačiti.

Ko čitamo te izjave v nemških listih različnih struj in političnih barv, ki pa tako čudovito koincidirajo v času in v tendenci, se mora v nas vendar oživljati misel, da so dogodki na Balkanu izzvali ta čudež: da so tam gori v visokih sferah jeli razmišljati po tisti znanj slovanski narodni: „Kam pa to pride, kam to gre?!!“

A če je temu res tako, mora občutiti največje zadoščenje vs nekdaj drug, ki si sme tudi pripisovati vsaj del zasluge na tej evoluciji. To je tisto jugoslovansko časopisje, ki je v najkritičnejših trenutkih, vkljub vsej inkviziciji in vsemu denuncijantstvu od strani izvestnih patentiranih „patrijotov“, imelo poguma, da je govorilo naravnost in odkrito o resničnem čustvovanju med jugoslovani in s tem svarilo merodajne kroge, do česa mora priti prej ali slej, ako bo država preganjala kakor zločinstvo čute, ki jih je božja roka — kakor vsakemu narodu — začrtala v srca tudi nam jugoslovansko, — ako bi pri nas nadaljevali s politiko, ki postavlja lastne državljane slovanske narodnosti v mučal položaj, ko se morajo odločiti: ali za zvestobo državi, ali pa za zvestobo svojemu rojstvu, svoji krvi!!

Kdor ima poguma, da v takih trenutkih govori resnico: odkrito, naravnost, brez ozirov — ta je dobronik monarhije, ta je v resnici zvest državljani, ta je — ako hočete — najlojalnejši patrijot napram dinastiji.

Trde besede je izpregovoril poslanec dr. Tresić v dunajskem parlamentu — besede, kakor jih morda še niso čuli zidovi te zbornice.

Smatram za svojo dolžnost, da govorim odkrito. Kdor drugače govori, ne pozna psihičnega stanja na jugu, ali pa hoče zavesti vladno na teneke led. — Globoko sem prepričan, da bi bila vojna nesreča za Avstrijo! Zločini so oni, ki hočejo vojno!... Ne ustvarja Srbija v Avstro-Ogrski iredentizma, temveč Avstro-Ogrska sama!

S to trdo besedo je Tresić obsodil dosedanje narodno politiko Avstrije in patentirani patrijote, ki se zgražali in grozeče kričali proti govorilniku! Danes pa govore prav isti gori navedeni listi svarilne besede. Protislovanska politika mora pastil! — pljč celo Reichspost! V Avstriji se daje vladati samo z zadovoljnimi in pomirjenimi narodi! — sviri „Zeit“. Tresićeva beseda o zločinah proti tej državi je sankcionirana.

„Zeit“ ne govori na zaključku samo o sporazumljenju na Češkem, ampak o **narodnem sporazumu sploh kakor o vprašanju ugleda monarhije!**

V veliko zadoščenje so jugoslovanskemu časopisju ti najnovejši glasovi iz Gradca in Dunaja dolli. A v pravo blagovestje bi nam bili, če jih smemo smatrati polnim znakom, da je na vodilnih mestih monarhije prodrlo pravo spoznanje!

Ob smrti škofa dr. Flappa.

Da mortuis nil nisi bene! Govori le dobro o pokojniku! Ganljiva je pijeteta do mrtvih in spoštovanje pred veličastjo smrti je znak in plemenitega čustvovanja srca.

Toda ob mrtvaškem odru škofa poreško-puljskega se ne moremo pokoriti temu pravilu. Preveč zla, preveč hudega, preveč na rodne nesreče je prinesel pokojnik veliki večini svojih dijecezanov, da tudi v tem trenutku ne moremo udušiti v sebi trpke besede.

V listih, pred vso javnostjo, je bil svojedobno priobčen izrek pokojnega škofa najprej sem Italijan, potem ekscelencia in potem še le škof!

Ali je bilo to samooznačenje avtentično, ali ne, ne vemo. Vemo pa, da so bila vsa dela, vse vladanje p. kojnika, urejevana po tem pravilu. Srca dra Flappa je bilo izključno le na strani ne le italijanskih vernikov, ampak tudi italijanskih — politikov v Istri. Njegova naklonjenost Italijanom je bila ob enem narodno sovražstvo, neizprosno nasprotovanje stremljenju istrake raje po osvobojevanju, po pravici, po svobodi, po luči! To sovražstvo je občutila posebno ona duhovščina, ki je je krvavelo srce vspricho tolike krivice, s katero je proganjala istraka oligarhija slovansko rajo v škofiji poreško-puljski.

Duhovnik, ki je iz neposredne bližine gledal vso to bedo, in je imel srca do naroda, med katerim je živel, je občutil takoj trdo pest iz Poreča, čim je pokazal, da bi hotel tudi živeti za ta narod in mu stati ob strani s svetom, z roko-pomočnico. Zgodovina Flappovega vladanja v Poreču je bila v tako kričečem nasprotju z vsemi načeli krščanske ljubezni in usmiljenja, da je bila naravnost kompromitirajoča za veliko poslanstvo glavarjev škofij. Trdo sodbo je nekdaj nekoč izrekel o avstrijskem episkopatu, češ, da vrši tisto nalogo, ki jo je nekdaj vršila politična birokracija, ki je pa ne more več, ker so se narodi vendar preveč vzdramili in so prišli do zavesti svojega dostojanstva. Cesar ne morejo več okrajni glavarji s svojimi komisariji in orožniki, to naj vrše škofje s svojo veliko avtoriteti nasproti vzbujajočim se in vstajajočim narodom! Tej svoji sodbi je dal dotičnik drastičnega izraza, češ: škofje naj bi nosili uradniški meč in pa čepico, obrobjeno s črno-rumeno vrstico!

Nočemo generalizirati tu! Bilo bi krivično. Ali za pokojnega Flappa velja ta sodba v polni meri. On je zvesto služil vladnemu sistemu v Istri. A tudi to le za to, ker so se smeri vladne politike stekale v italijanski tabor. Najprej Italijani, potem ekscelencia in nazadnje — škof!...

S tem priznanjem o namenih svojega vladanja nas je pa pokojnik tudi odvezal od vsake obzirnosti. Saj ne govorimo o umrlem človeku, ampak o javnem dostojanstveniku, ki je demonstrativno kazal svoje pronesirano stališče! In to stališče je bilo neizprosno nasprotno našemu naredu! Naši časopisi, posebno pa „Naša Sloga“, vsebujejo nešteto slučajeve, kako je pokojnik sprejemal deputacije iz slovanskih župnij, čim so prihajale s prošnjami, ki so šle v navskrižje z narodnim programom italijanske stranke.

V takih slučajih niso naši ljudje nikoli videli prijaznega lica, nikdar čuli besede dobrohotne tolažbe iz ust svojega višjega pastirja. Pač pa se je zgodilo večkrat, da jih je pokojni škof nagnal kakor kak politični paša iz Metternich-Bachove dobe.

Odkar je prišel dr. Flapp v Poreč je bilo vse narodno življenje in snovanje v škofiji poreško-puljski kakor ukovano v železne okove!!

Čustva, ki jih vzbujajo ti spomini v naši duši, so tako grenka in trpka, da nam niti v tem trenutku, ko leži pokojnik na mrtvaškem odru, ni možno ločiti pokojnega človeka, tudi ne pokojnega cerkvenega pastirja od osebe, ki je svoje dostojanstvo izrabljala v podpiranje politike, naperjene proti ekzistenci in sreči našega naroda.

Človeku Flappu večni mir in pokoj! Škofi-politiku pa ne moremo ne pozabiti, ne odpuščati vsega onega zla, ki ga je prevzročil narodu našemu v Istri!

Po razdelitvi Turčije.

Mnogo se piše in govori sedaj o bodočih mejah in velikosti balkanskih držav,

zato mislimo, da ugodimo svojim bralcem, če jim podamo nekoliko natančnejših podatkov o pridobitvah balkanskih zveznih držav po sedanjih vojni, kakor so si pač začrtale te pridobitve te države same. Kako se končno stvar uredi, seveda še ni mogoče trditi že sedaj z vso gotovostjo, saj je le predobro znano, da bodo tudi tu hotele imeti zadnjo besedo vevlasti, ne pa one države, ki so prelivala reke krvi svojih državljanov za osvoboditev balkanskih narodov iz turške sužnosti.

Evropska Turčija ima 169.317 km² in okrog 6.500.000 prebivalcev in se deli na 7 vilajetov ali pokrajin. Če zmagovalci obdrže, kar so si osvojili in se ima še osvojiti in če se razdeli tudi Albanija, carigradski vilajet pa bi ostal nedotaknjen, potem bi dobili:

Bolgarska bi dobila 60 do 64.000 km² in okrog dveh milijonov prebivalcev. Cela Bolgarska bi potem imela okrog 160.000 km² in okrog 6 in pol milijona prebivalcev.

Srbi, to je Srbija in Črnagora, bi dobili 48 do 50.000 km² in okoli 1.700.000 prebivalcev. Srbija, ki ima sedaj 48.000 km², bi z novim ozemljem, ki bi imelo okrog 40.000 km² in 1.400.000 prebivalcev, imela potem okoli 88.000 km² (kakor Galicija in Bukovina skupaj) in približno 4.500.000 prebivalcev.

Črnagora, ki ima sedaj 9080 km², bi dobila okrog 10.000 km², da bi imela potem okoli 19 do 20.000 km² ter od pol milijona do 600.000 prebivalcev (velikost približno kakor Kranjska in Koroška skupaj, prebivalstva pa nekaj več kakor Kranjska). Srbija in Črnagora bi skupaj imeli okoli 105.000 km² in okrog pet milijonov prebivalcev.

Grška bi dobila okoli 45 do 50.000 km² in do 1.600.000 prebivalcev in bi imela potem od 110.000 do 115.000 km² in okrog 4.350.000 prebivalcev. Če bi Grški pripadla tudi Kreta, ki ima 8618 km² in 320.000 prebivalcev, potem bi imela Grška okoli 123.000 km² in 4.700.000 prebivalcev.

Ostali bi potem le še carigradski vilajet s 5800 km² in okoli 1.400.000 prebivalcev s Carigradom vred.

Romunska ima 131.353 km² in okoli 7.150.000 prebivalcev in je potemtakem po prebivalstvu močnejša kakor vsaka posamezna balkanska država, tudi povečana, kvečjemu če bi Bolgarska dobila tudi Carigrad. Morsko obal ima Romunska večjo, nego bi bila črnogorska in srbska, in ima več dobrih luk, kakor Konstanco, Mangalijo in Sulino.

Tako bi bilo torej po razdelitvi Turčije. Pred vojsko pa se je delila evropska Turčija takole:

1. Carigradski vilajet 5800 km² in 1.263.000 prebivalcev.
2. Drinopolje z otokom Samotrake 38.417 km² in 1.028.200 prebivalcev.
3. Solunski vilajet 35.000 km² in 1.130.000 prebivalcev.
4. Bitoljski vilajet z mutesarifatom Srbijo 28.500 km² in 848.900 prebivalcev.
5. Kosovo z Novim Pazarjem 32.900 km² in 1.130.800 prebivalcev.
6. Skadrski vilajet 10.800 km² in 527.100 prebivalcev.

V Aziji pa ima Turčija sledeče vilajete:

1. Mala Azija z otoki 501.400 km² in 9.100.000 prebivalcev.
2. Armenija in Kurdistan 186.500 km² in 1.500.000 prebivalcev.
3. Sirija in Palestina 218.700 km² in 2.800.000 prebivalcev.
4. Mezopotanija z Nedžedo 410.000 km² in 1.000.000 prebivalcev.
5. Arabija in Nedžeda 441.100 km² in 1.000.000 prebivalcev.

Skupaj okoli 1.766.800 km² in 17.000.000 prebivalcev.

Za Drinopolje.

Ena onih točk, ob katerih se najbolj razbijejo mirovna pogajanja v Londonu, je tudi vprašanje, čigavo boji Drinopolje. Na eni strani poudarjajo Bolgarji, da je odstopev Drinopolja Bolgarski „conditio sine qua non“ za sklenitev miru, na drugi strani pa se protivi vsa turška uradna in neuradna javnost proti odstopitvi Drinopolja, češ da je to naravnost nemogoče. Poleg tega namreč, da je Drinopolje velkanskega strateškega pomena za Turčijo, ako hoče Turčija še ohraniti svojo pozicijo kot evropska država, so na drugi strani tudi zgodovinski spomini, ki vežejo Drinopolje s Turčijo, saj je bilo Drinopolje skoraj sto let prestolnica turških sultanov (od l. 1366. do l. 1453.) in se nahaja v njem tudi njihova grobnica. Zato pa naj bi — po turških mirovni po-

goh — ostalo Drinopolje tudi popolnoma v turških rokah, dočim naj bi ostalo ozemlje zapadno od Erte, ki naj bi se potegnila od Kseroškega zaliva do Črnega morja postalo avtonomno pod turško navlado in bi Bolgarska dobila le trgovinsko pristanišče ob Egejskem morju.

Menda pa si turška javnost niti ni prav v svesti o zahtevah balkanskih zaveznikov, kajti tako piše na primer carigradska „Yeni Gazetta“, da so pooblaščenca balkanskih držav zahtevali mejo od izliva Marice v Egejskem morju pri Enosu navzgor ob Marici do izliva Ergene v Marico in potem ob Ergeni vse do mesta Midije ob Črnem morju. Resnica pa je da so šli pooblaščenca balkanskih zavezniških držav mnogo dalje proti Carigradu in so začrtali mejo med mesti Rodosto ob Marmarskem morju in Midijo ob Črnem morju. Naj pa bi že bila mejna črta ta ali ona, vsekakor je pri obeh Drinopolje izven turškega ozemlja.

Kako važna je ta točka, je najbolje znamenje to, da je vsa turška javnost trdno prepričana, da se razdero ob njej mirovna pogajanja, ker nikakor ni upati, da bi odnehala Turčija, prav tako pa tudi ne, da bi se odrekli Drinopolju Bolgarji. V merodajnih turških krogih celo zagotavljajo, da turški pooblaščenca takoj prekinajo pogajanja in zapuste London, če ne popuste zastopniki zaveznikov in znižajo svojih zahtev v tej zadevi, kar pa je z ozirom na kategorične izjave voditeljev vseh strank v bolgarskem sobranju, torej vsega bolgarskega naroda, tudi popolnoma izključeno. Zato pa je tudi popolnoma upravičena beseda, ki jo je izrekel te dni neki častnik v spremstvu turškega vojnega ministra poročevalcu milanskega „Corriere della Sera“ v Carigradu: „V soboto se povrnemo v Cataldžo.“

III. slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani 1913.

Jubilejno sokolsko leto 1913.

Slovenci! Še nekaj dni nas loči od novega leta. S 1. januarjem stopimo v jubilejno sokolsko leto. Ne pozabimo, kake važnosti je za naš narod in vse naše kulturno življenje, da vredno proslavimo 50-letnico Sokolstva! Tej veliki proslavi ne morejo biti posvečeni samo trije dnevi — ne, vse leto bodi nam sokolsko jubilejno leto! Zato pa je treba stopiti v novo leto s sklepom, da se bomo zavedali svojih svetih dolžnosti. Naša skrb bodi, da začuti sleherni človek, ki je kri naše krvi — da obhaja slovensko Sokolstvo velik praznik. Zato naj bodo letošnji silvesterski večeri praznovani v sokolskem duhu. Posebno večeri, ki jih priredijo naša sokolska društva, naj ne izzvene na prazno, ampak naj se srbijo za to, da se na njih pokaže naša resna volja, da damo l. 1913 značaj sokolskega jubilejnega leta. V tem smislu naj se giblje posle vse naše društveno življenje v letošnji in izven nje. Prepozno bi bilo, ako bi hoteli tik pred zletom, zbirati svoje sile. Ne: pripravljeni stopiti moramo v sokolske dni. Zato ne pozabimo takoj pri vstopu v leto 1913, da vstopamo v sokolsko jubilejno leto! Vesela novica je to za nas, razglajanje jo z radostnim srcem, pridobivanje z njo Sokolstvu novih prijateljev — sami pa se zavedajmo velikega dela, ki ga prinese s seboj l. 1913. Šele na ta način bomo ob letu lahko ponosno gledali nazaj na dni dela. Na zdar slovenskemu sokolskemu jubilejnemu letu!

Slovensko Sokolstvo je štelu l. 1912 z mesecem septembrom v 8 župah 112 organizacijskih skupin in sicer: 87 društev, 1 žensko telovadno društvo, 19 članskih odsekov in 5 ženskih telovadnih odsekov. Skupno število članstva 7620 se razdelja na 6889 članov in 781 članic. Med člani je 1851 telovadec v 295 vadih in 168 vad. pripravniki; med članicami 458 telovadk v 30 vadih. — Vsega naraščaja je 1452:545 obrtnih in trgovskih golencev, 650 šolskih dečkov in 257 gojenk. Slovensko Sokolstvo je tedaj združevalo meseca septembra l. 1912 v sebi 9072 pripadnikov. — Pri vstopu v jubilejno leto je štelu češko Sokolstvo 100.000 članov! Bratje, delujmo na to, da bo štelu slovensko Sokolstvo pri vstopu v jubilejno leto 1913 vsaj 10.000 pripadnikov! Bratje, skrbimo tudi za to, da se bodo vrste telovadcev širile in da bomo v jubilejnem letu lahko računali vsaj na 2400 telovadcev — vse to je zavisno od dobre volje društvenih odborov in vadiateljskih zborov. Zatorej na delo, katerega trud bo venčal III. slov. vsesokolski zlet v Ljubljani l. 1913.

Kje so naši bratje? Tako bi morali vprašati še marsikatero odličnega Slovence. Statistika nam kaže, da sokolske vrste niso še od daleč polnoštevne in da je, žal, še mnogo starejših in mlajših Slovencev, ki niso člani nobenega sokolskega društva. In vendar, ako bi bilo le nekaj dobre volje, lahko bi se naše sokolske čete pomnožile za mnogo članov. Drugo leto bo naš vsesokolski zlet v Ljubljani in tu bi želeli, naj bi vsak, ki to lahko stori, ponosno rekel: Tudi jaz sem član sokolske organi-

zacije. Vsakdo naj si smatra za čast, da je član Sokola. Pokažimo, da pojмимо idejo, kajti resnica je: v čim večem številu članstva se predstavimo drugo leto narodu, tem silajneje zasvedočimo svojo narodno zavednost. Vabimo torej vse rojake, mlajše in starejše rodoljube, naj pristopajo v sokolska društva! Narodni davki so res veliki, ali tudi to je resnica, da narodna dolžnost veže vsakega zavednega Slovence, da je član vsake obrambne in sokolske organizacije. Vemo, da je še mnogo takih, ki to lahko store; zato tem-le velja naša beseda: Kje ste vi bratje?

Zbirajte zletne fondе! Kdor hoče v odličnem trenutku doseči uspehov in zmag — mora biti pripravljen. Zato ne pozabite, da je za zlet potreba tudi denarja. Zbirajte povsod in ob vsaki priliki za zletni fond; vaše geslo bodi v tem letu: Sokolstvo sebi! Pod tem geslom naj se zbirajo prispevki, da zberemo skupaj zletni fond, ki bo omogočil našim članom, da se v največjem številu udeležijo sokolskih dni v Ljubljani. Zato zbirajte in prispevajte ob vsaki priliki za zletni fond!

Zletne tehnične priprave napredujejo najlepše. V splošnih potezah je že določen telovadni program: Javne telovadbe bodo tri in sicer: v petek (praznik) 15., v soboto 16. in nedeljo 17. avgusta. Poglavitne točke telovadnega sporeda bi bile naslednje: I. Proste vaje članstva se bodo izvajale vse tri dni; dvakrat samo od slovenskih telovadcev, enkrat od vseh slovenskih telovadcev skupaj. II. Telovadni plesi članic, te proste vaje se bodo izvajale dvakrat. III. Skupine naraščaja. IV. Hkratne vaje in skupine na več orodjih članstva. V. Telovadbe vrst na orodju. — VI. Posebne točke posamičnih žup. — VII. Telovadba gostov.

Domače vesti.

Poroka. Gospod dr. Josip Lavrenčič, odvetniški koncipient v Ljubljani, se je poročil včeraj z gospico Anny Žnidaršičevo v Gorici. Bilo srečno!

Odvetniški izpit s prav dobrim uspehom so napravili pred božičnimi prazniki odvetniški kandidati g. Fran Gabršček, Trst, g. Mikse Stanger, Trstu, g. Lovro Škaljer, Volosko. Naše čestitke.

Naslov dvornega svetnika je podelil cesar ravnatelju kmetijsko-kemičnega preiskovalništva v Gorici, g. Ivanu Bolletu, ob priliki njegovega umirovitja.

Seja mestnega občinskega sveta se bo vršila jutri, v ponedeljek točno ob 7 zvečer. Dnevni red obsega deset točk, med njimi proračunski provizorij za redne potreščine na podlagi upravnih podatkov za leto 1912., dovolitev nekega dopolnilnega kredita v naslovu „šolstvo“, nakup raznih posestev, zgradba ženskega prenočišča, in končno predložitev proračuna za leto 1913.

Zakaj smo Slovani posebe nabirali darove za balkanske ranjence? „Slovenski Narod“ odgovarja na to vprašanje povsem uместno:

Predsednik avstrijske družbe „Rdečega križa“ knez Schönburg je v tork predložil v „Neue Freie Presse“ članek, v katerem se bridko pritožuje, da so avstrijski Slovani popolnoma zase nabirali prispevke za balkanske ranjence ter nabrane darove izročili neravnostno društvu „Rdečega križa“ v posamičnih balkanskih državah, ne pa avstrijski družbi „Rdečega križa“, s čimer so „glavno akcijo te družbe oslabil, ako ne celo prekržili“. Nam je prav, da je knez Schönburg prišel na dan s to svojo pritožbo, ker je nam s tem dana prilika, da jasno in točno označimo svoje stališče v naši akciji za balkanske ranjence. Nam Slovincem in pa tudi vsem ostalim avstrijskim Slovanom se je šlo v prvi vrsti za to, da svojim balkanskim bratom v njihovi herojski in gigantski borbi v dejanjih pokažemo svojo ljubav in svoje simpatije. V dejanju pa smo mogli to pokazati samo na ta način, da smo prispevke za balkanske ranjence nabirali posebe, da smo te darove pošiljali sami na Balkan in da smo tjakaj odpremil tudi lastne zdravniške in sanitetne ekspedicije. Potom avstrijskega „Rdečega križa“ tega nismo mogli storiti, ker je ta družba na zunan docela nemška. Ako bi torej mi Slovenci in Slovani pošiljali svoje prispevke za balkanske ranjence avstrijskemu „Rdečemu križu“, bi to med brati na Balkanu napravljalo vtisk, kakor da mi avstrijski Slovani ne sočustvujemo z njimi, kakor da nimamo srca za njihove junaške borbe. Res je sicer, da bi ti darovi končno tudi tako dospeli do svojega cilja, kakor sedaj, takisto gotovo pa je tudi, da bi njihče na Balkanu ne vedel, da so dober del stroškov za avstrijske sanitetne ekspedicije založili Slovani in sicer iz tega enostavnega vzroka, ker nastopa avstrijski „Rdeči križ“ dosledno pod nemško firmo. In da avstrijski „Rdeči križ“ v resnici nastopa samo pod nemško firmo, to je opetovano pokazal že v preteklosti in tudi v balkanski vojni je ostal svojim starim nazorom zvest. Tem svojim načelom se ni izneveril niti v toliko, da bi bil po možnosti porabil za svojo akcijo slovanske zdravniške, kar bi bilo edino

logično in racionalno, marveč je celo svoj zdravniški aparat sestavil zgolj iz Nemcev, samo da bi na balkansko javnost napravil vtisk, kakor da bi zgolj Nemci tvorili Avstrijo. Mi Slovenci in Slovani smo sicer dobri Avstrijci, vendar pa še vedno nismo taki Avstrijci, da bi se zategadeli, ker smo Avstrijci, da bi se na svoje lastne stroške predstavljali na zunan kot Nemci! Tako daleč še nismo padli in ne bomo nikoli, to povemo knezu Schönburgu ne na uho, marveč glasno in jasno. Dokler bo avstrijski „Rdeči križ“ jadral ne pod avstrijsko, marveč pod nemško firmo, se mi Slovenci, se mi Slovani zanj ne bomo navduševali in naj se za to pretoči še toliko krokodilskih solza! Tako je in nič drugače! Pika!

O pokojnem škofu prinašamo na drugem mestu sliko, črtano iz užaljenega srca. Da pa ne pretirujemo in da naše trditve odgovarjajo dejstvom, v dokaz za to moramo tu navesti izjavo „Polaer Tagblatt“, torej lista, ki ga pač ne bo nikdo dožil narodnega šovenizma v slovenskem smislu. Puljski list piše: Škof Ivan Nepomuk Fiapp je umrl včeraj v Poreču nenadoma. Pripadal je oim duhovnikom, ki se bavilo z nacionalno politiko. Bil je radikalen Italijan, z vsem srcem je pripadal k narodnim liberalcem, ki jih je podpiral z vsem srcem. Ni še pozabljen dogodek, ki se je odigral minolega poletja med njim in odposlanstvom tukajšnjih Hrvatov, ki so došli, da izprosijo za svoje hrvatskih propovedi. Prišlo je do ostrega prekanja, ki je škof zaključil s tem, da je prosilce enostavno ostavil same. Z oficijelnimi oblastmi je bil škof le v najpotrebnejem občevarju.

Kakor vidite, potrja puljski list s kratkimi besedami v bistvu vse ono, kar pišemo mi v obtožbo vsega delovanja pokojnega glavarja škofije porečko-puljske.

Domačine mečejo iz službe. Pred nekoliko dnevi smo zabeležili na tem mestu nov čin sovražstva gospodarjev na tržaškem magistratu proti domačemu slovenskemu življu. „Iz razlogov ekonomije“ so odpustili iz službe več nameščencev v javnih nasadih, ali samo in izključno okoličane Slovence, regulikolov pa ne nobenega. Optični reveži bodo z dnem 1. januarja na cesti in brez kruha s svojimi družinami vred....!

In kakor da tem ljudem še ni dovolj ta čin krivice, sovražstva in brezčutnosti, še insultirajo siromake. Te dni je prišel „capo“ Angelo Jaschi k jednemu odpuščenec, nameščencu v nasadih pri Sv. Andreju in je začel zmerjati dotičnika radi novice v „Edinosti“. In zagrozil mu je: „Sreča vaša, da sem v službi, sicer bi bil že onkraj ograje — z nogami v vis!“

Rohnel je, naj odpustenci molče „o tej stvari“, a dotičniku je zagrozil, da ne bo, ako ne miruje, niti do novega leta na delu. Zagrozil je tudi: vi, ki ste tuji, ne boste komandirali v tem mestu! On sam pa je — Istran! Zato pa mu je našinec odbrusil po vsej pravici: naj gre tudi on, „capo“, komandirat v svoj kraj!

Pred par dnevi ga je isti odpuščen delavec prosil, naj ga obdrže na delu vsaj še nekaj tednov, ker je v denarni zadregi radi smrtnega slučaja v družini! Zastonj! Dobil je odgovor, da to ni možno, ker so razpoložljivi denarji občine natančno štetli. Aha! Nimajo razpoložljivega denarja! Zato morajo štetiti. Čudno pa, da imajo za regnikole vedno dovolj razpoložljivega denarja in da morajo vsikdar začeti s štedenjem pri domačih delavcih. Upamo pa, da tudi tržaški vrč bo hodil le toliko časa k vodnjaku, dokler se — ne ubije!

Slovensko delavstvo. Prejeli smo: V zadnjem času je pritisnila brezposelnost tako zelo, da je ogromna množica slov. delavstva na cesti. Krivo je temu to, da se nahaja v Trstu na tisoče renjikolov, ki imajo delo, ko ga slovenski delavci, avstrijski državljani nimajo. Treba bo vsled tega odločno protestirati proti temu zapostavljanju slovenskega delavstva. Pri „Lloydu“ je bilo odpuščenih par tisoč domačih delavcev, odpustili pa so jih tudi v raznih drugih tovarnah in pri drugih podjetjih nešteto. Kaj naj store sedaj ti ubogi delavci? Ali naj pomrejo lakote?

Zahtevati moramo od vlade, da ona temu odpomore, kajti v nasprotnem slučaju se zna kaj pripetiti. In to pravico imamo, da nastopamo na domačih tleh v svojo odločnostjo za svoje pravice. In nastopati moramo, kajti tako, kakor stoji stvar dandanes, se ne more nadaljevati več dolgo časa. Hočemo imeti vsaj prednost pred izvenavstrijskimi državljani. Ta naša zahteva se nam mora ugoditi! Zato vsi na shod, ki ga prireja NDO danes ob 10 dopoldne v svoji društveni dvorani v ul. Sv. Franciška št. 2.

Nekoliko karakteristike proslulega Prochazke. Došlo nam je privatno pismo, katerega avktor dobro pozna gospoda konzula in podaja o njem na podlagi lastnega opazovanja nekoliko karakteristike, ki bi mogla morda služiti kakor prispevek tudi k umevanju postanka znane glasovite afere, ki bi bila kmalu — človeka je skoro sram, ko misli na to — izzvala krvavo vojno s Srbijo. Pismo ne omenja niti z besedico one afere, pač pa označuje g. konzula kakor človeka.

Mož da je neznosilivega temperamenta tudi v navadnem socialnem življenju, tako, da je težko izhajati z njim. Zato tudi ni nikdo rad v stikih z njim. Ne vemo, so-li vodstvu naše vnanje politike znana ta osebna svojstva gosp. konzula. Težko, ker sicer bi bili na Dunaju gotovo previdneje prejemali in čitali njegova poročila in — izvajali posledice!

Tržaški Sokol vabi brate, da se udeležijo Silvestrovega večera v kroju v svrhu sestave polnočne žive slike.

Nagrade za uzorne hleve in gnojlišča v tržaški okolici. C. kr. kmetijsko ministrstvo je odlokom z dne 8. nov. 1912 št. 39312 določilo nagrade za uzorne hleve in gnojlišča sledečim proslcem:

Kristjan Košuta, Sv. Križ št. 321 K 80, Mat. Regent, Kontovelj št. 47 K 60, Tomaž Starc, Kontovelj št. 180, K 50, Jožef Bogatec, Prosek št. 186, K 70, Bartolom. Guštin, Prosek št. 266, K 40, Andrej Guštin, Prosek št. 97, K 40, Janez Pirjevec, Prosek št. 46, K 60, Anton Ušaj, št. 211, K 40, Filip Pertot, Prosek št. 286, K 60, Alojz Verša, Prosek št. 65, K 50, Anton Škerlavaj, Opčine 62, K 70, Franc Daneu, Opčine št. 304, K 40, Jan. Mar. Hrovatin, Opčine št. 69, K 50, Peter Milič, Opčine št. 300, K 40, Jakob Hrovatin Opčine št. 200, K 60, Jožef Sosič, Opčine št. 163 K 60, Vincenc Vidav, Opčine št. 376, K 70, Janez Sosič, Opčine št. 291, K 50, Andrej Daneu, Opčine št. 354, K 70, Karl Daneu, Opčine št. 395, K 60, Jožef Vremec, Opčine št. 451, K 90, Janez Vidav, Bane, št. 54, K 40, Jožef Špehar, Bane št. 60, K 40, Jožef Grgič, Padrič št. 52, K 100, Mat. Grgič, Padrič št. 57, K 80, Stef. Gherghich, Gropada št. 79, K 80, Anton Pečar, Bazovica št. 115, K 50, Ivan Mar. Čok, Katinara št. 3, K 60, Mihael Čok, Lonjer št. 50, K 40, Anton Čok, Lonjer št. 163, K 50, Karl Černe, Rojan št. 794 K 40.

Poselnikoma Anton Vremec, Opčine št. 127 in Ivan Kluder, Lonjer št. 49 se za njiju res uzorno urejene hleve izreka priznanje s pripombo, da se je ozirom v to svrhu zelo majhnega vpostavljenega zneska oziralo na najpotrebnejše poselnike.

Pri ostalih proslilih niso hlevi ali gnojlišča bili še zgotovljeni ali pa niso odgovarjali določenim predpisom.

Izplačuje se pri ravnateljstvu pomožnih uradov na namestništvu in to proti uradni pobutnici, kolekovani kakor zahtevajo predpisi

t. j. do 40 K — 14 vin.
80 K — 26 „
120 K — 38 „

Zimski šport v Bohinju. Ravnateljstvo c. kr. drž. železnice je včeraj popoldne izdalo sledeče vremensko poročilo iz Bohinja: Temperatura 2° C nad ničlo, vreme oblačno, sankališče za sanke prav dobro, za sani s konjsko uprego neporabno, sneg za smuč v senčnih legah dober.

Danes, v nedeljo, dne 29. t. m., ne vozijo športni vlaki.

Sokolovega „Silvestrovega večera“ program je sledeči:

1. a) „Lepa naša domovina“, b) Ziehler: „Valček ljubezni“; orkester. 2. Fregoli — gosp. Dragutinović. 3. Strauss: Overture iz opere „Princ Metuzalemski“, orkester. 4. Sil. Mokranjac: „Drugi rukovet srpskih narodnih pesama“, poje mešani zbor pevskega društva „Trst“. 5. a) Strauss-Reiter: Vstopna pesem Hane iz opere „Pomladanski di“, s spremljevanjem orkestra; b) „To so momenti“, kuplet, poje gospa Zofka Stularjeva s spremljevanjem orkestra. 6. Verdi: Fantazija iz opere „Rigoletto“, orkester. 7. A. Bukorešlj: „Kita bolgarskih narodnih pesmi“, poje mešani zbor pevskega društva „Trst“. 8. a) Metana: Sekstet iz opere „Prodana nevesta“, b) Jakl: „Potovanje po Kranjskem“, orkester. 9. Kadelberg: „V Civilni“, burka v enem dejanju. 10. Eyslev: „Pridite plesat“, polka, orkester. 11. Prehod starega leta v novo, živa slika. Nagovor staroste. 12. Chiesa: „Two step“, orkester. Zabava in ples.

Veliki trgovski ples otvori letos predpustno sezono velikih plesnih prireditev. Že preteklo nedeljo smo slišali, komu v korist je ta prireditev, nočemo torej ponavljati, saj upamo, da vsakdo pozna pomen šole in izobrazbe, ki se pa ne more gojiti drugače, nego tedaj, če so za to potrebna sredstva na razpolago in to je: denar. Staroznan je že ta ples in priljubljen, kajti lahko se reče brez pretiravanja: prijeten

ÚSTŘEDNÍ BANKA ČESKÝCH SPOŘITELEN

PODRUŽNICA v TRSTU
vía del Ponterosso št. 6.
Vloge na knjižice 4 1/2%, 5 1/2% po odpovednem roku. Premijne vloge 5%. Stalne vloge 5%. Vloge po tekočem računu po dogovoru najugodnejše. VADIJE in KAVCIJE — MENJALNICA.
Uradne ure od 9.—12.1/2, dop. in 2.1/2—5. pop.

Just Maurič, Trst, ulica dell' Istria št. 14, trgovino jestvin in kolonijalnega blaga. priporoča cenjen. občinstvu svojo

brez nepotrebnega hrušča, fin, dostojen in demokratičen. Spominjamo se samo malo nazaj prejšnjega leta! Ali ni bilo v tej prireditvi nekaj iskrenega — domačega?

Dne 4. januarja 1913. zavalovi torej v veliki dvorani „Narodnega doma“ ob 10 zvečer lahen valček, in parčki se zazibljajo. Prijatelj bo stiskal roko prijatelju, trgovec, rešen za par uric težkih skrbi, bo motril veselo mladino, radujočo se in plešajočo, — da, tudi sam poraja in se razveseli življenja. Valčki pa bodo valovili vse do ranega jutra. Do svidenja torej! Trgovci, vabimo tovariše, vabimo vse prijatelje: pridite, da se zopet iz srca razveselite, in da položite majhen prispevek v korist izobrazbe in napredka.

Pevsko društvo „Zastava“ v Lonjerju priredi, kakor vsako leto, tudi letos „Silvestrov večer“. Upriporila se bode nova štokova dvodejanka „Anarhist“. Ta igra obeta, kakor že v njeni kritiki omenjeno, obilo zabave. Po prireditvi se vrši ples, pri katerem bode sviralo domače godbeno društvo „Volarič“. Kdor se torej hoče na Silvestrov večer zabavati, naj pohiti na prireditve pevškega društva „Zastava“ v Lonjer! Na veselo svidenje!

Na zadnji dan leta, dne 31. decembra ob 8.30 zvečer priredi pevsko društvo „Ilirija“ pri Sv. Jakobu, v društvenih prostorih (na stari policiji nad gostilno „Jadran“), Silvestrov večer. Na sporedu je petje, razni šalji, kuplet, šaloigra in druge zelo zabavne točke. O polnoči prehod iz starega v novo leto. Živa slika. Po končanem sporedu ples. Iz prijaznosti sodeluje slavna mandolinistična skupina „Viktor Parma“. — Za izvrstno postrežbo bode preskrbljeno.

Ker je ta Silvestrov večer edini v šentjakobskem okraju, vabimo vse šentjakobčane, ki bi hoteli preživeti par veselih in zabavnih uric, da se tega večera gotovo udeležijo, ter zagotavljamo vse, da jim ne bode žal.

S tem koristilo sebi s prijetno domačo zabavo, a „Iliriji“ z izpodbujo k nadaljnjemu narodnemu delovanju.

Na svidenje v torek zvečer na Silvestrovem večeru „Ilirije“.

Tržaška krajna skupina Zveze avstrijskih pošt in brzojavnih uslužbencev priredi pod pokroviteljstvom c. k. podpravnatelja poštne in brzojavnega ravnateljstva v Trstu, gospoda dr. vit. Frana pl. Tobiaschsa, v nedeljo, dne 5. januarja l. 1913. v Dreherjevi dvorani Piazza della Borsa (vhod ulica Canal piccolo 4.) v dobrodelne namene svoj vsakoletni društveni ples.

Pri plesu bo sviral železničarski orkester. Ples, pod vodstvom gospoda Josipa Bizjaka, prične ob 9 zvečer, in bo trajal do 4 jutraj. Vstopnina: za člane z eno damo 1 K, za nečlane z eno damo K 1.50, vsaka druga oseba K 1.

Ker je čisti dobiček te prireditve namenjen v podporo bolnim pošt in brzojavnim uslužbencem, ter vdovam in sirotam pokojnih članov Tržaške krajne skupine Zveze avstrijskih pošt in brzojavnih uslužbencev, se odbor nada za najboljše udeležbe.

Pomlad o — Božiču. Iz Koprive so nam doposlane gce. Podrekeve črešnjev cvet. Vsekakor prezgoden pojav pomladi!

Ples „Kolo“ se bo plesal na velikem plesu NDO na pustni torek v „Nar. domu“. Vsi oni, ki bi hoteli ta ples plesati, so naprošeni, naj se blagovole zglasijo danes od 4 do 9 zvečer pri tov. Franu Bonanu v dvorani NDO, ul. Sv. Frančiška št. 2.

Ples otrok se bode vršil na pustno nedeljo v „Nar. domu“. Oni starši, ki žele, da bi tudi njihovi otroci sodelovali na tej prireditvi, so naprošeni, da jih čimprej priglase pri učitelju g. Bizjaku v ul. Sv. Marka št. 21, l. stopnjice vsak večer od 6 do 7. Starost: od 7 do 12 let.

„Roditeljski večer“ priredi učiteljstvo na Opčinah dne 29. decembra po blagoslovu (ob 4 pop.) v Sokolovi dvorani (g. Jamšek) z dnevnim redom: „Dolžnosti staršev pri vpisovanju otrok v šolo“.

Ker je predmet velike važnosti za šolo in dom, prosimo obilne udeležbe s strani staršev, katerim je na srcu blagor njihovih otrok.

Pridite torej, dragi starši, da se po domače in prijateljsko pogovorimo v prid, napredek in srečo naše mladine. Učiteljstvo.

CM družba je prejela 20 K iz poravnave prepisa dveh celovških dam.

G. Iv. Perdan, veletržec v Ljubljani je poslal CM družbi zopet lepo svoto 1900 K od razprodanih užgalic. Kdor uporablja družbine užgalice, prispeva za slovensko obrambo in prosveto, ne da bi bil s tem sam kaj oškodovan. Vsaka zavedna slovenska hiša naj rabi vedno le užgalice v korist naši družbi.

CM družba je prejela volilo pok. Mar. Veršič iz Vitomarcev pri Ptuj po odbitku pristojbin K 175.65. Častit spomin blagopokojni rodoljubki!

Pevsko društvo „Slava“ pri Sv. M. Magdaleni Spodnji priredi, kakor navadno vsako leto, tudi letos „Silvestrov večer“ v dvorani gospoda A. Člača z običajnim programom. Upripori se tudi nova štokova igra „Anarhist“, in če se ne motimo, prvič pri nas. Želimo tudi tej igri, kakor drugim obilnega uspeha.

Brezplačno dobi vsakdo v vseh trgovinah s čevlji in usnjem umetniško opremljen Bersonov stenski koledar, ki ga tovarnarji slovitih Bersonovih gumijevih napetnikov poklanjajo kot novoletno voščilo p. n. odjemalcem.

Po sodbi nekaj sto zdravnikov je Thymomel Scillae iz lekarn B. Fragnerja v Pragi izborno in presenetljivo delujoče sredstvo za ublažanje in utižanje krčevitega kašlja. Steklenice po K 2.20 se dobivajo skoraj v vseh lekarnah, vendar pa je treba strogo paziti na ime izdelka in izdelovalca.

Poziv za novoletna voščila! Prosimo vse naše cenj. inserente, naročnike, čitatelje in sploh vse one osebe, ki želijo uvrstiti v našem listu novoletno voščilo za dan novega leta, naj se pravočasno javijo podpisnemu, ker prekasne naročbe ne bomo sprejemali, ako ne bomo imeli prostora v listu. Inseratni odd. „Edinosti“.

Slovensko gledališče.

Danes v nedeljo popoldne se ponovi pri ljudskih cenah Sardoujeva veseloigra „DOBRI PRIJATELJI“.

(Nos intimes.)

Ta veseloigra, morda najboljša izmed vseh, ki jih je vpriporilo do sedaj naše gledališče, je dosegla pri premijeri popoln uspeh in kritika je bila polna hvale. Ne moremo zato zadosti priporočati našemu občinstvu, naj si ogleda te krasne dele slavnega francoskega komedijografa.

Zvečer se ponovi Zajčeva opera

„NIKOLA ŠUBIČ ZRINJSKI“.

Ta predstava velja za abonement A.

Tržaška mala kronika.

TRST, 28. decembra.

Velikaaska nesreča v škedenjskih plavžih. V malokaterem industrijskem podjetju se priglodi toliko nesreč kakor ravno v škedenjskih plavžih, ki so last Kranjske industrijske družbe.

Tudi v našem listu se je že mnogo razpravljalo o pravih vzrokih teh nesreč, a vendar vsi tozadevni opomini niso izdali dosedaj nič, kakor tudi niso izdale nič vse tozadevne pritožbe delavstva.

Glavni krivec vsem tem nesrečam je namreč Kranjska industrijska družba sama, oziroma vodstvo podjetja, ki plačuje delavstvo tako sramotno slabo, da nima nikdar stalnega delavstva. V škedenjske plavže hodi delat le tisto delavstvo, ki drugje ne dobi dela; kakor hitro pa se mu posreči dobiti delo drugod, pa obrne vsak delavec hrbet plavžem in njihovim zagrizenim nemškim ravnateljem in inženirjem.

Ker je torej delavstvo tako slabo plačano, da dela v podjetju le od danes do jutri, niti ne pozna dobro kraja, kjer dela, niti dela samega. To se pravi: delavec pač pozna morda svoje delo, na primer prevajanje premoga, starega železja, žindre, ali to ali ono, ne pozna pa vseh onih nevarnosti, ki mu prete pri delu, saj še ni imel niti toliko časa, da bi se pošteno ogledal v tovarni, na kateri tudi nima nikakega interesa, ko komaj čaka, da dobi delo drugod in jej obrne hrbet prej ko mogoče. Tako se potem dogaja, da se v plavžih delavstvo menja dan zadnem, da je med delavstvom vedno vsa sila novincev, ki niti ne vedo, kje so pravzaprav, večinoma mladi ljudje, ki že itak nimajo prave opreznosti za tako nevarno in naporno delo, kakor je delo v plavžih, a posledica vsemu so — večne nesreče, o katerih pa gospodje v plavžih le preradi molče, ker vedo, da glavni del krivde pada nanje, ker zaradi izžemanja delavstva z onimi sramotno nizkimi plačami — najnižjimi v Trstu, celo cestni pometalci so bolj plačani — nimajo delavstva, ki bi znalo pametno opravljati delo v plavžih.

Danes moramo, žal, zabeležiti v škedenjskih plavžih zopet nesrečo, ki je zahtevala dve človeški žrtvi. Ob poljenjastih dopoldne sta namreč dva delavca, 25letni Anton Petelin in 21letni Franc Chibel, v nekem plavžu znotraj nekaj popravljala. Kar naenkrat so se zaslišali iz plavža klici na pomoč, počila je namreč neka plinova cev. Preden so mogli oba delavca spraviti na svež zrak, sta bila že oba mrtva. Poklicani škedenjski zdravnik ju je skušal zopet oživiti, toda ves njegov trud je bil zastonj.

Na lice mesta je prišla sodna komisija, da uvede preiskavo, ker ni bilo ugotovljeno, ali ne zadene morda koga kaka krivda na smrti obeh delavcev.

Ne vemo, kaj je konstatirala sodna komisija, vsekakor pa poudarjamo, da se je

SVOJI K SVOJIM!

SVOJI K SVOJIM!

Nova trgovina moškega blaga

JOSIP SPEHAR - TRST

ulica Santa Caterina št. 9 - Piazza Nuova

je bogato založena z najlepšim in najnovejšim

moškim blagom za pomlad in poletje po zmernih cenah,

SPECIJALITETA ANGLEŠKEGA BLAGA.

Dr. Al. Martineau

Cesare Cosciani

koncesionirani zobni tehnik

ordinira od 9.—1. in od 3.—6.

Trst, Barriera vecchia 33

II. nad. Telefon 1708.

Dr. Pečnik

Dr. PETSCHNIGG

Trst, via S. Caterina št. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni: 8—9 in 2—3 in specialista za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11¼—1 in 7—7¼.

JOSIP STRUCKEL

Trst, vogal ul. Nuova-S. Caterina

Nov prihod volnenega blaga za moške in ženske, zefir, batist in perljiva svila za jopice.

Svilena in okraski zadnje novosti velik izbor izgotovljenega perila in na metre, spodnje srajce moderci. Vezanine in drobnarije, preproge, zavese, triž po izjemno nizkih cenah.

Fratelli Rauber

Trst, ulica Carducci 14 (ex Torrente)

Zaloga ustrojenih kož.

Velika izbira potrebščin za čevljarje. — Speciali teta potrebščin za sedlarje.

ARTURO MODRICKY

Prodajalnice manuf. blaga in drobnih predmetov

Trst, ul. Belvedere 32.

Šivane odeje od K 6.40 do 18.—, volnene K 3.— do 20.—, bel in pisan fuštanj, bombaževi in volneni trikoji za moške, ženske in otroke; volnene in svilene šerpe. Izdelano perilo. — Platno na mero za rjuhe, žimnice, srajce, ovratnice, ovratniki, zapestnice, dežniki itd. Velikanska izbira.

Zovarna čevljev

MÖDLING

v Trstu

130 filijalk. — 1200 delavcev

I. podružnica:

Corso št. 27.

II. podružnica:

ulica Cavana št. 11

(vis-à-vis ul. Madonna del Mare)

Finl čevlji po ljudskih cenah. Izključena vsaka konkurenca.

PRIMER:

Moški čevlji:

črni močni	K 7.50
Box	9.50
fini Goodjeur Welt	13.50
amerikanski	11.—
„ „ „ najfinejši	17.—
nizki čevlji črni	6.—
zelo fini črni	11.30
amerikanski luksus	16.—

Ženski čevlji:

odprti črni „Romana“	K 3.20
lakasti	4.20
nizki čevlji, močni	5.—
„ „ chevreau	7.50
„ najfinejši Goodjeur Welt	11.—
amerikanski luksus	13.—
„ v barvah	14.—
„ lakasti	15.—

Čevlji visoki in nizki za otroke od 2 K dalje.

CORSO 27. ul. CAVANA 11.

JESEN ZIMA

1912

1913

Velika zaloga ter dnevni dohod najmodernejšje angleške, kakor druge volne za ženske obleke, fuštanji tkani in velour, odeje šivane (kovtri) domači izdelek, flanelaste odeje, gradl za mardraee, preproge, zavese, volnene vseh barv iz čipk in tula, maje, volnene in tricot (fuštanjasti).

Ogromna izbira vsakovrstnega perila in moškega blaga.

V največji slovenski trgovini

Križmančič & Breščak

Trst, ulica Nuova št. 37.

Zmerne cene. Domača in solidna postrežba. Uzorci na zahtevo franko.

Cigaretni papir in
cigaretno stročnice

ABADIE

PARIZ

Dobe se v vseh trafikah

Nova slovenska

trgovina izgotovljenih oblek

ter domačega in inozemskega blaga za moške obleke

MARTIN SKAPIN, TRST, ulica Arcata št. 19

Moške obleke od K 14 dalje, deške obleke od K 11 dalje, plat. obleke, vestalje, srajce, malje, sp. hlače itd. Specialiteta hlače za delavce domačega izdelka. Napravljajo se obleke po meri vsakovrstnega kroja. Cene absolutno konkurenčne.

RANE

vsake vrste naj skrbno zavarujejo proti vsaki nesnagi, ker se more vsled nje razširiti vsaka najmanjša ranica v najhujšo, zelo težko zaceljivo rano.

Že 40 let se je izkazalo omečilno mazilo, menovano **Praško domače mazilo**, kot zanesljivo obvezilno sredstvo. Isto varuje rane, olajšuje vnetje in bolečino, učinkuje hladilno ter povspesuje zaceljenje in ozdravljenje.

Pošilja se vsak dan po pošti 1 doza 70 vinarjev. Pri naprej plačanih K 3-16 se pošljejo 4 doze, K 7-10 doz franco v vse kraje av. ogr. monarhije.

GLAVNA ZALOGA:

B. FRAGNER,

c. kr. dvorni zalagatelj
lekarna „pri črnem orlu“,
Praga, Mala Stran, vogal Nerudove ulice št. 203.

Zaloge po avstro-ogr. lekarnah.

Žganjarna**F. Pečenko**

se je zopet odprla

v ul. Scala Belvedere št. 1

(prihod iz ulice Miramar).

Priporoča se svojim starim obiskovalcem
in obenem cenjenemu občinstvu.

Urar Raimondo Bisiach

Trst, ulica Caprin 9,
vogal ulice Guardia.

Velika izbira žepnih ur
iz srebra in kovine.
Regulatorji in budilke. Poprave
po nizkih cenah.

Vsako uro jamčim 2 let.

Caffé Nuovo

(NOVA KAVARNA)

Trst, Piazza Barriera Settefontane

Pri udobnosti. Bogata izbira časnih
in prevratnih pijač. Hladila vseh
vrst. Pijavice Seifert. Telefon 19-81.
Poleg kavarni se nabaja tudi izvrsten

BUFFET,

kjer se prodajajo mrzla jedila, vino
in Dreherjevo pivo. Sprejemajo se
naročila na dom. Priporoča se udani

FRANJO ABRAM, lastnik.

Erminia Warbinek

manufakturna trgovina

Trst, ulica Giulia št. 14.

Velika izbor obleke za otroke, damskih bluz, kri
vse izdelano po zadnji modi, boe in vseh manufak-
turnih predmetov. — Stezniki, pasovi, drobnarija
Cene najnižje, brez konkurence.

**Varujte svoj želodec pre-
den ni prepozno,**

podpirajoč njegovo delovanje kot delovanje
čistilnega in prebavilnega organa.

Priznamo, iz izbranih najboljših in dobro u-
činkujočih zdravilnih rastlin skrbno pripravljeni,
vzbujajoče, prebavo pospešujoče in lahno odvajajo-
če domače sredstvo, ki ublažuje znane posledice
nezmernosti, napačne diete, prehlajenja, vedne-
ga sedenja in nadležnega zaprtja, n. pr. zgago,
napetost, premočne tvoritve kislin in krčevite
bolečine, je **DR. ROŠOV BALZAM ZA ŽELODEC**
iz lekarni B. FRAGNERJA v Pragi.

Svarilo!

Vsi deli ovojja imajo
zakonito zajamčeno
vlastveno znamko.

Glavna zaloga: Lekarna B. Fragnerja, c. in k
dvornega dobavitelja „Kineumoru“, Praga, Mala-
stran, 203, vogal Nerudove ul.

Vsakodnevno pošto razpošiljanje.

1 cela stekla. 2 K, 1 polovljena stekla. 1 K.
Po pošti, če se pošlje denar naprej K 1-50,
mala steklenica za K 2-80 ena velika, za K 4-70
dve veliki, za K 8-—, štiri velike za K 22-— štiri-
najet velikih steklenic poštne prosto na vse po-
staje avstr.-ogrske monarhije.

V Budimpešti lekarni: Koranyi Lajos, dr. Leo
Egger in J. Egger, Ludovik Braun, Jos. pl. Török.
Zaloge v vseh lekarnah Avstro-ogrske.

O priliki novoletnih praznikov

se obrni vsak v

ljudsko urarno

kjer dobi veliko zalogo ur, verižic, ovratnih verižic, uhanov,
prstanov itd., vse po absolutno konkurenčnih cenah. —

S spoštovanjem

Bogomil Pino

ul. Vincenzo Bellini št. 13.

nasproti cerkvi sv. Antona novega

Vekoslav Švigel - v Trstu, ulica Giulia št. 11

priporoča slavnemu občinstvu svojo

trgovino jestvin in kolonijalnega blaga. Ta trgovina - dobro poznana od
in na deželi se pod vodstvom gosp. Jakoba Bambiča - postreže enako dobro sl. občinstvu
s blagom prve vrste in po zmeranih cenah. — **Zaloga otrobov, koruze in moka.**

PRODAJA NA DROBNO IN NA DEBELO.

Priporoča tudi svojo prvo in staro trgovino jestvin v ulici Farneto 10.

**Novi zobozdravniški
ambulatorij**

ul. Rossini št. 12 (vogal ul. delle Poste)

Laboratorij za moderno dentistiko.

Umetni zobje od K 4-— dalje, plombe z

materijalom najboljšje kakovosti po K 2.

Izdiranje zob brez bolečin po 2 K.

Ordinacijske ure:

od 8 dopol. do 1 pop. in od 3 do 7 zvečer.

Ob nedeljah in praznikih od 9 do 12.

HENRIK - PREUER

Trst, ulica S. Lazzaro 20.

Tovarna pohištva iz bambusa,
indijskega trsa in protja.

Praktični in koristni darovi

za božič in novo leto

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Izboljšajte promet v svoji
gostilni z izvrstnim cenim
plzenskim pivom

iz Češke delniške pivovarne
v Čeških Budjejevicah.

Največja slovanska pivovarna.

Zaloga v Trstu: Schmid & Pelosi,
via della Crociera.

COEN & BARUCH

prej na Corso št. 20, palača Salem
se je premestila

v ul. S. Spiridione 7, vogal ul. Campanile
ob priliki praznikov nova zaloga
mekih in deških oblek. Inozemske
in domače blago. — Cene najnižje.
Sprejemajo se naročila po meri.

Kdor želi kupiti kavo,

čaj, kakao, namizno olje, rum in
konjak, vse I. vrste, po nizkih cenah.

naroči poštni zavoj 5 kg

(netto 4 1/2), ki ga dobi poštne in
carine prosto od zaloge prve s pro-
dajo na drobno združene trdke

Harry Goetzi, Trst, ul. Miramar 13.

Izboljšajte promet v svoji
gostilni z izvrstnim cenim
plzenskim pivom

iz Češke delniške pivovarne
v Čeških Budjejevicah.

Največja slovanska pivovarna.

Zaloga v Trstu: Schmid & Pelosi,
via della Crociera.

Pokusite pivo v slovan-
skem grandhotelu „Bal-
kan“, Trst, vojaški trg
in v slovanskem hotelu
„Lacroma“ v Gradežu.

Zaloge v Ljubljani, Zagrebu, Puli, Zadru itd

Jakob Dubinsky

manufakturna trgovina

Trst - via delle Poste št. 1 - Trst

naznanja cenj. občinstvu, da je prejel

veliko partijo**zimskih sukenj**

površnikov in čevljev

ter prodaja vse pod tovarniškimi cenami.

**Nova trgovina
manifakturnega blaga**

Trst, ul. Belvedere 2.

Konfekcije in drugi drobni
predmeti.

Priporoča se cenj. občinstvu lastnica

ANA vd. TONEL.

Zahtevajte »Kolinsko cikorijo«!**Nove nerazbilne****„Osramove“ svetiljke !!****70% prihranka na toku.**

Briljantna, bela luč. - Traja dolgo. - Za istomerni in iz-
menični tok. - V svetlobni moči 0-25 do 1000 sveč in na-
— petosti 1-2 do 200 voltov. - DOBIVA SE POVSODI! —

Dobiva se v Trstu pri tvrdki Ingegnieri Cimadori, Mauro & C. l., ul. Giosuè Carducci 8-10.

DRUŽBA OSRAMOVH SVETILJK, z o. z., DUNAJ.

Ante Lisica

Trst, ul. Lazzaretto vecchio 36.

Zaloga dalmatinskih vin

iz Visa in Poljice s priklopljeno gostilno.

Gostilna v ul. Pozzo št. 20

(Sv. Jakob) kjer toči žganje in druge likerje.

Gostilna v ul. Cas. Donadoni

— ter gostilna —

Campo S. Giacomo št. 19.

Vino na debelo po ugodnih pogojih.

Priporoča se cenj. občinstvu za obilen obisk.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da
sem odprl in s svežim blagom založil

trgovino jestvin

Trst - ulica Media št. 8 - Trst

Podružnica v Kolonji 295.

Ker imam na prodaj sveže blago prve
vrste in prodajam po najnižjih cenah se
nadejam, da me bodo spoštovane gospe
podpirale. Postrežba točna in na dom.

Z vsem spoštovanjem udani

PETER BRADELJ.

Na nobeni mizi ne bi
:: smela manjkati ::

steklenica dobrega ruma, pravega
konjaka, marsale, maraskina iz Zadra-
ki se more kupiti po cenah, ki se ne boje
nobene konkurence v žganjarni

AL QUISISANA

Carlo Pollak

trg Ponterosso 3 (vogal ul. Ponterosso)

in v skladišču ul. Massimo d'Azeglio 1.

Preden se kupi, se lahko poskusi!

Veselo NOVO LETO!

in za 1000 kron veselja pripravite sebi in svojim
otrokam, če si naročite **čarovno polo,**
mojo zak. zavarovano
s katero morete delati pozornost obujajoče umetnije.
Za dolgo zimsko večero. Interesantno za stare in
mude. Dobiva se samo pri meni. Franko proti K
0-75, 3 komadi K 1-50. Povzetje 50 vin. več. Sprej-
mem v plačilo znamke vseh dežela. Ne bi smelo
manjkati pod nobenim božičnim drevesom.

MAKS EWALD

razpošiljalna trgovska hiša

GELSENKIRCHEN, poštni predal 35

NB. Vsak naročnik dobi 3 zakonito zavarovane

novoletne dopisnice zaščitnj.

Trgovina z usnjem in čevljarскими predmeti

s priklopljeno izdelovalnico zgornjih de-
lov in prevlačnic ter zalogo napetnikov

v ulici Belvedera šte. 49.

IVAN SIMONIČ.

Obleke, suknje,**površniki**

se prodajajo za polovično ceno prave vrednosti.

Vsak si lahko ogleda in se prepriča, ne da

bi bil prisiljen kaj si kupiti.

Barriera št. 4, I. nad., desno.

Odlikovana krojačnica

Anselmo Marcorin

dobavitelj c. k. državnih uradnikov.

Zaloga pohištva

z lastno tapetniško delavnico.

SPECIJALITETA: spalne sobe od 145 goldinarjev
naprej — z žimnicami, peresnicami, zrcalom in
mramornatimi pločami vred — iz mahagonijevega,
orehovega lesa, ameriškega oreha, jerenovega,
hrastovega, bre- **LUIGI FALCIERI**
stovega lesa itd.

Trst, ulica Fonderia 12, I. nadstropje.

Opomba: Trst, ulica Fonderia 12, I. nadstropje.
Inseratni oddetek „Edinost“

Slovenske narodne pesmi s Koroškega.

Nabral in četverglasno postavil za moški zbor
OSKAR DEV.

Poroča prof. Makso Pirnat.

I.

Poleg Janka Žirovnika in Marka Bajuka, poleg Zorka Prelovca je našla slovenska narodna pesem svojega najnovejšega in najrazborejšega častilca, zapisovalca in nabiralca v sodniku Oskarju Devu, ki je obenem sam eden naših najodličnejših skladateljev; njegove skladbe preveva neka posebna prisrčnost in pristna narodna nežnost. Ni se zastoj bavl tako marljivo z narodno pesmijo. Zajej je iz nje vso iskrenost in globokost in jo vli v svoje kompozicije.

Oskar Dev je doslej poklonil rojakom troje zbirke slovenskih narodnih pesmi. Prvi zvezek je izšel l. 1906 v založbi L. Schwentnerja v Ljubljani in je prinesel zbirko najlepših domačih pesmi iz vseh krajev, koder prebivajo Slovenci. Glasbena Matica v Ljubljani je izdala drugi zvezek, v katerem so objavljene koroške narodne pesmi; ta zvezek je obrnil nase občo pozornost in pokazal Slovincem, kako velik zaklad slovenske narodne pesmi je bil doslej skrit na Koroškem.

Prav te dni je izšel v Schwentnerjevi založbi tretji snopič narodnih pesmi, ki jih je nabral in harmoniziral Oskar Dev. Snopič prinaša izključno koroške narodne pesmi, napisane večinoma v prelepi Zilski dolini.

Zilska dolina, zibelka slovenske narodne pesmi je obenem domovina prastarih pripovedk in pravljic iz keltske dobe. Ta dolina s svojim vriskajočim žegnanjem, s svojimi kmečkimi turnirji, z izbijanjem dna bariglice in z jezdenjem na belcih, daleč znana po krepkih Ziljankah, ki tako rade pojo in plešejo in se oblaščijo v starodavno, živobarvno nošo, ta dolina je privabila v štiridesetih letih preteklega stoletja Ilirca Stanka Vraza, v osemdesetih letih pa Hrvata Franca Ksaverja Kuhača, da bi spoznala in proučevala narodno pesem ob njenem izviru.

Stanko Vraz se je v prvi vrsti brigal za besedilo narodne pesmi, Franc Ksaver Kuhač pa je bil spreten glasbenik in je zlasti vestno zabeleževal narodne napeve. Oba cilja pa zasleduje Oskar Dev, da bi rešil bisere teh starih narodnih napevov pogina in jih otel pozabljenja.

II.

Narodne pesmi, ki jih je Oskar Dev izdal v najnovejšem svojem zvezku, zlasti one, ki zapisane v Zilski dolini, se odlikujejo po častitljivi starosti, kakor je soditi po njih napevu in po njih pesnitvi. Mlajši narod ne pozna več teh starih pesmi.

Zbirka prinaša 30 najlepših in najznačilnejših narodnih pesmi. Da se seznanimo z njimi nekoliko pogloblje, hočemo navesti njih naslove in v sklepanju pristaviti kraj, v katerem so bile zapisane.

Tele so; 1. Od kneza Marka. (Bistrica na Zili). 2. Od anizlerja. (Drašč). 3. Visoki raj pod lipo. (Bistrica na Zili). 4. Svatoške. (Bistrica na Zili). 5. Od kosa. (Medgorje). 6. Polječe je že zeleno. (Bistrica na Zili). 7. Vigred približa se. (Medgorje). 8. Vigred. (Medgorje). 9. Bivači. (Vigred). (Bistrica na Zili). 10. Da bi biva liepa ura. (Sveče). 11. Dober večer luba dakle. (Bistrica na Zili). 12. Od Celovca noj do Drave. (Medgorje). 13. Jegerle. (Strmec). 13. Ptčice pojo. (Strmec). 15. Čej so tiste stazice. (Sveče). 16. Treba ni k mojej dečli jeti. (Sveče). 17. Dečle, to mi povej. (Sveče). 18. Man me vetrč pupihuje. (Steben). 19. Hor', hori lubica. (Medgorje). 20. Oj, ti norčava grava. (Strmec). 21. Po cesti pa an liep marš gre. (Strmec). 22. Vojaška. (Medgorje). 23. Vojaška. (Strmec). 24. Pastirka. (Strmec). 35. Pvaninska. (Bistrica na Zili). 26. Gorjanska. (Strmec). 27. Slovo. (Sv. Jakob v Rožu). 28. Marija in mlinar. (Bistrica na Zili). 29. Stara nagrebica. (Zilska dolina, Beljaška okolica, Podrož). 30. Stara nagrebica. (Zilska dolina, Beljaška okolica, Podrož).

Iz naslovov je razvideti, kaj opevajo te pesmi. Na nekatere hočemo pa še posebej opozoriti.

Kdo bi na primer pričakoval, da se je tja do podnožja divjerazorovale Dobrača razširila pripovedka o slavnem jugoslovanskem junaku knezu Marku (št. 1). Ziljani so si Marka predstavljali kakor junaka, ki moglo viti svoj ostri brušeni meč, da lete iskre iz njega in vse pokončajo. Pesem od anizlerja (št. 1) nas spominja po svojem živahnem tonu na romance, Plesna pesem (št. 3) pod lipo začenja kakor koral v $\frac{1}{4}$ taktu, naposled pa izvevci v svezem $\frac{2}{4}$ taktu. Poleg ženitovanijskih pesmi se tu vrste gorko občutene ljubavne pesmi in žalostinke, ki dihaajo iskreno duševno bol. Kako razposajeno veselo pa preveva veselo pastirsko, lične vojaške (št. 23 je iz časa cesarja Ferdinanda), in bistre pomladne pesmi! Pesem od kosa (št. 5) se odlikuje po naravni šegavosti, pastirsko pesem (št. 24) pa moremo primerjati s poskočno ženitovanijsko koračnico.

III.

Oskar Dev je pesmi zapisal natančno, kakor so mu jih peli in pripovedovali sami stari možje, večinoma organisti.

Ti možje so: že umrli Janez Pipan iz Zatske Britovže (72 let star organist); Andrej Mayer iz Zihpolja, pod Strmco (84 let star), Juri Drobivnik iz Medgorja pod Obirjem (84 let star organist) in mnogi drugi.

Imenovani možje so imeli besedilo teh pesmi navadno zapisano v knjižicah, ki jih pa za nobeno ceno niso hoteli dati iz rok. Tako n. pr. je imel Mayer v Zihpoljah zbirko pesmi iz l. 1828, ki jih je še njegov oče zapisal v bohorici, Juri Drobivnik v Medgorju je imel zbirko iz l. 1846.

Besedilo je Dev napisal v ziljskem, podrožnem in medgorskem narečju.

Pesmi so uglasene točno tako kakor jih poje ljudstvo. Vodilni glas se nahaja v srednji legi. Najlepše so po svojem napevu tri vojaške pesmi, polne ognja in navdušenja.

Harmonizacija res ni vsakdanja. Dev se je oziral na modernjšje harmonične oblike, ki pa niso napevu narodnemu v kvar, ampak te pesmi naravnost vsposablajo, da jih lahko pojo tudi v koncertni dvorani.

Dev je od leta 1905. naprej skoro vedno porabljal večji ali manjši del svojih sodnih počitnic, da je pohitel na Koroško in se cndi trudil z zapisovanjem narodnih pesmi. Vsega skupaj je nabral približno 600 v vseh dolinah Koroške, po katerih prebivajo Slovenci. Izmed teh je izbral najlepše in jih doslej podal Slovincem v dveh zvezkih: prvi l. 1908, drugi pa letos.

Razen Deva nabira v novejšem času slovenske narodne pesmi po Koroškem edino le učitelj Ivan Švikeršič v Podjurski dolini. Prihodnje leto izda njegove pesmi Glasbena Matica v Ljubljani.

Od leta 1880., ko se je mudil na Koroškem Fran Ks. Kuhač in zapisal nudi naše narodne napeve, pa do Deva je, žal, to delo počivalo. Dev pa je vzel to stvar sistematično v roke. Na Koroškem je še več starih mož, ki so mu obljubili svoje pesmi. Pri prvi priliki namerava Dev pohiteti zopet v naš tužni Korotan in še ondi rešiti naše narodne pesmi, kolikor jih bo le mogel.

Odlašati tu ni več možno. Kajti Nemci germanizirajo z velikim pritiskom slovenske dele Koroške. Tako je del Zilske doline že ponemčen in o drugem moramo, žal, omeniti, da bo vse skoro izgubljeno.

IV.

Kakor smo že omenili, je večina pesmi pričujočega zvezka nabrana v Zilski dolini. Zdi se nam umestno, na kratko izpregovoriti o lepi Zilski dolini, pa o Ziljanih in njihovih starih šegah, navadah ter o njihovi slikoviti narodni noši.

Od Podklostra prihajaš po državni cesti peš v dobri uri v Bistrico na Zili. V Čajno se pripelješ z železnico v desetih minutah. Ljudstvo je dobro, prijazno, a siromašno in ima že vse znake hlapčevanja. Prijeto je bivati med njim in uživati lepoto te izredno krasne koroške doline. Zlasti bi opozarjali na Zilsko dolino naše letoviščarje.

V Zilski dolini so nekaj prebivali Keltje in Rimljani, kakor to pričajo mnoge izkopine. Okrog leta 600. so se tod naselili Slovenci, za njimi so prišli od severa in zapada Bavarci, ki so se po mnogih krajih stopili s Slovenci in sprejeli njih jezik.

Jezikovna meja med Slovenci in Nemci gre sedaj ob slavnem Dobraču, pod ziljskimi planinami do Belske planine; tu se zavija proti jugu in vodi mimo Šmohorja, ki je sedaj ves nemški, in ob Madrinski planini proti Pontafu. Ta dolina se imenuje Spodnja Zilska dolina in sega do Šmohorja. Od Šmohorja do Mauthen pa se razteza Gorenja Zilska dolina, ki je sedaj ponemčena. A kakor pričajo domača imena polj in travnikov, so nekaj po vsej Gorenji Zilski dolini prebivali Slovenci.

Romantičen je ta kos slovenskega gorskega ozemlja, skozi katero hiti ukročena Zila. Ako si se pripeljal iz Podklostra po ozkotirni železnici pod vznožjem Dobrača do Čajne, se ti tukaj odpira pogled po vsj Zilski dolini, katero čuvajo na severu Zilske planine, na jugu pa Karniške planine, iz katerih mogočno kipita v nebo gorska velikana Monte Paralba in Polinik.

Nekaj pesmi za pričujočo zbirko je Dev nabral v Strmco in v Medgorju.

Strmec se nahaja severozahodno od Vrbaškega jezera. Ondi se nudi razražen razgled na Karavanke, na Štajerske planine in na šestero planinskih jezer. Medgorje leži, kakor že ime samo pove, v hribovitem svetu; od Grabštajna je oddaljeno poldrugo uro.

Pa vrnimo se k Zilski dolini!

V.

Izmed običajev v Zili je najbolj znan oni, kako obhajajo cerkevno žegnanje. Sedaj prirejava pod lipo sredi vasi javen ples in razne igre. Jako lepo nam je opisal to šego ziljski rojak Urban Jarnik, ki se je porodil 11. maja 1784. pri Nadžarju „na Potocah“, v malem selu v sv. štefanski župniji pri Zilji in umrl kakor župnik v Blatnem Gradu 11. junija 1844. Jarniku gre važno mesto med prvimi buditelji in književniki koroških Slovincem. Bil je spreten govornik, pesnik, jezikoslovec, zgodovinar, skrben gospodar, vester duhovnik in iskren rodoljub.

Urban Jarnik nam ples pod lipo pri Ziljanih tako-le opisuje:

„Vsaka župnija v Zilski dolini ima košato lipo na vasi, na lipi oder za godce, pod

Železnato Kina-Vino Serravallo

za bolehnne in rekonvalescente

Prevyroča volje do jedi, utrjuje želedec in ojačuje tudi organizem

Priporočeno od najslavnejših zdravnikov v vseh slučajih, kadar se je treba po boleznih ojačiti.

Odklikovane s 22 kolajnami na raznih razstavah in s nad 6000 zdravniškimi spričevaji.

Izboral okua. Izboral okua.

Lekarna Serravallo - Trst

Novo skladišče

Veliko skladišče klobukov

dežnikov, bele in pisane srajce, izlask. platna žepnih rebcev, maskih nogovic itd. itd.

K. CVENKEL Trst, Corso 32

Cene zmerne. - Postrežba točna in vestna

Narodna trgovina. Narodna trgovina.

„Alla città di Lione“ - Trst - Borzni trg št. 3

Svilena podloga

prve vrste, po K 130.

Baržuni

za črne obleke in vseh barv po K 190 in več.

Velour du nord

za jopiče in plašče, širina 80 cm po K 790 in več.

Velvet

angleški, širina 70 centimetrov po 470 in več.

Priložnostni nakup: TAFFET-ŠIFON K 138. — Velikanska izbira svile za toalete po tovarniških cenah. Vzorci na deželo poštnine prosto.

Moja žena

in vsaka pametna, štedljiva gospodinja uporablja mesto dragega kravjega, kuhinjskega ali namiznega masla boljše, zdravejšo, redilno izdatnejšo in skoraj za polovico cenejšo margarinno

„UNICUM“

Dobiva se povsod, ali pa se naroči naravnost. Združene tovarne masla in margarine. (Vereinigte Margarine- u. Butterfabriken) Dunaj, XV. Diefenbachgasse 59.

SLOVANSKA KNJIGARNA IN TRGOVINA PAPIRJA

JOSIP GORENJEČ

Brzljavna adresa:

GORENJEČ - TRST

TELEFON 21-19.

Trst, ul. Caserma 17.

POLEG KAVARNE COMMERCIO

Najbogatejša zaloga knjig

papirja in pisarniških po-

trebščin.

Velika zaloga muzikalij

molitvenikov in časopisov

Poštna naročila obavljajo se isti dan.

Velika zaloga in tovarna pohištva

ANDREJ JUG - TRST

Via S. Lucia 5-18

Via S. Lucia 5-18

BOGATA IN LEPA IZBERA FINEGA IN NAVADNEGA POHIŠTVA TAPETARIJ DELO SOLIDNO in vsakovrstnih stolic. CENE ZMERNE.

Velikanska zaloga manufakturnega blaga

M. AITE

Ulica Nuova 36 s podružnico ulica Nuova 38, vogal S. Lazzaro

Naznanja svojim cenj. odjemalcem in slav. občinstvu, da prodaja zaradi prenapolnjenosti blaga po zelo znižanih cenah manufakturno blago vsake vrste za pomladansko in poletno sezono in sicer: velika izbira volnenega blaga za ženske in moške obleke. Zefir, volle perkal in batist vse v najmodnejših barvah, kakor tudi ogromne zaloge vsakovrstnega perila na meter platnenega in bombaževnega blaga. Trilži, žima in volna za žimnice, (matrace), posteljna pogrinjala in vsakovrstna zagrinjala bele in barvane. Velikanska izbira narejenega perila za ženske in moške in sicer: srajce, pletence, ovratnike, ovratnice itd., vse po najzmernejših cenah.

Razne sille, okraski in drobne za šivilje in tudi krojače.

**„Žična Industrija alpskih
dežel“ Ferd Jerglisch's
Söhne - Klagenfurt.**
Stalni zastopnik v Trstu.
Podružnica tovarne v Gradcu,
Göteborgu Maut; podružnica to-
varne na Dunju IV/1
Fressgasse 29. Tel 4144.

Hermangild Trecca
Barriera vecchia Slov. 3
Ima velike zalogo
mrtvaških predmetov
VENCI
od porcelana in biserov vezanik s ma-
leno žico, od umetnih cvetic s tra-
kovi in napisi.
Slike na porcelanastih ploščah za spominek
Najbolje konkurenčne cene.

Skladišče oglja in drva
za gorivo, petrolja in stavb. materiala
Josip Miceu
Trst, via San Cillino št. 2 (Sv. Ivan)

EMILIA CEREGATO
TRST
 Campo San Giacomo šte. 2.
 Priporoča cenj. občinstvu svoje
 trgovino pisarniških in šolskih
 potrebščin.
 Prodaja razglednic in igrač vseh vrst

Albert Faber
Zaloga gozdnih proizvodov in kuriva.
tovarna za brezplinovne brikete iz dr-
venega oglja, se priporoča v zalaganje
hrastov. in buk. dro prirejenih za peč
angleškega in inozemskega svetlega premoga
ANTRACIT, brezplinskih briketov iz drvn. oglja
"Eoules" v voliki jajčji obliki za vsako kurjavo.
Zareši komadi v (mali jajčji obliki) za odprto ognji-
šče in likanja. Naročbe, ki se izvrše točno, je-
našteviti na tovarniško pisarno:

Prst - Via della Tesa Stev. 22
ali na naročilno pisarno v Trstu pri tvrdki
Giovanni Angeli ulic. Vinc. Bellini Stev. 11
(nasproti cerkvi novega Sv. Antona).

Nova tovarna kandit
y Trstu, ulica S. Cilino 541 (Sv. Ivan)
Romano Cimador
ki je bil mnogo let nastavljen v tvornici
kandit A. Paulin, Trst, priporoča svoje
raznovernosti in zelo fine izdelke.
Pošiljke na vse strani v vsaki količini po
nizkih cenah.

Artistični fotografski zavod
EZIO de ROTA - TRST
ulica Barriera vecchia št. 27 (nasproti
lekarne Picciola). — Fotografije na svetlem
in motnem papirju, plastično in naravna iz-
vršene. Povečanje vsake slike na olje, akvarel
ali pastel. Specialiteta: Dopisnice z artistič-
nimi pozami 10 komadev 3 K. Zavod je od-
prto od 8 zjutraj do 6 popoldne. Fotografira
se ob kakršnem si bodi vremenu.

Elizabetina družba za parne mlne
(Elisabeth Dampfmühle - Gesellschaft)
Največje mlinsko podjetje v avstro-ogrski monarhiji. Pro-
dukcijska zmoglost: 220.000.000 kg na leto, 55 vag. na dan
Glavno zastopstvo: Ferd. Fürst, TRST ~ ~ ~
ulica Miramar 21.
Žito in otrobi na debelo.

Restauracija FINO
Trst, Via Cologna 11
Vsako nedeljo in praznik
PLES
 Vstop 50 stotink, po 8. uri 30 stotink
 K PLESU SVIRA MESTNA GODBA.

Za one, ki naročajo oglase

Oglase (Inserate) treba naslovljati na Uredništvo lista, in ne na Tiskarno "Edinost", ne na "Narodni Dom" in ne na "Hotel Balkan" v Trstu, ampak edino na "Inseratni odderek" našega lista ali na Upravo.

Uredništvo, Tiskarna, Narodni dom in Hotel Balkan nimajo z oglasi nikakvega opravila.

To naj si dobro zapomnijo oni, ki naročajo oglase v našem listu in želijo, da bodo isti točno uvrščeni. — — —

TRGOVSKO-OBRTNA ZADRUGA registrirana zadruga s
sposobnostjo pravnim osebam.

ul. S. Francesco d'Asisi št. 2 I. nadstr.

Poslovni in finančni račun 74.679 Telefon 16-04.

Podpisana si svoja naznaniti slavnemu občinstvu,
da oddaja strankam v brezplačni najem

male hranilne skrinjice

Vsaka družina, kakor tudi vsak posameznik lahko dobi take
ekrinjice, ki so primerne za prihranjanje malih in večjih evrov.

Skrinjice se daje pri podpisani zadrugi.

Trgov. obrt. zadruga sprejema hranilne vloge od
vsakogar, tudi če ni član in jih obrestuje po

4 1/2 %

Rentni davek od hranil. vlog plačuje zadruga sama.
Daje posoj. na razne obroke in proti mesečnim odplačilom.

Nadaljna pojasnila se dajejo v uradu med uradnimi
urami ki so: Ob delavnih dneh od 9 do 12 ure dopoldne
in od 3 do 5 ure popoldne.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu.
ul. S. Francesco šte. 2. I. nadstr.

ALOJZ KRŽE
Barkovlje, (Bovedo) via Perarolo 342
Priporoča cenjen. občinstvu svoje
trgovino jestvin
in kolonijalnega blaga

Proračuni zastonj!
Popolne inštalacije za vodo, plin, klosetni
sesalke, kopelji in kopeljski peči. Vsake
vrstne sobne peči, acet. aparati. Zaloge
aparatorov za žarečo luči. Mrežice in stekla

Rodolfo Sismond
avtoriziran mehanik - inštalater
Trst, ulica Muda vecchla 5.

Autorizovana dunajska šola. — — ustanovljena — —
Perzjanja eblik, izdelevanja eblik in perla
ANA NOVAK - TRST
 ulica San Lazzaro 10. III.

ČISTILNE KROGLJICE

ki prenavljajo kri dobre
proti hemorejdani, sestav-
ljene iz rastlinskih snovi,
priporočljive za redno delo-
vanje čreves, proti hemoroid-
nim nadležnostim, plavobolu
itd. — Cena škatli 50 stotink.
Glavna zaloga :

lehnarna „Galeno“, Jfst, via S. Ciriaco.

Dr. Leopold Mraček
zobozdravnik
Trst, Corso 17.

**Ordinira od 9 do 1 in od 3 do 6
popoldne. — Izvršuje vsa dela po
najmodernejših sistemih.**

===== Za ubogo znižane cene. =====

Nova klobučarna
Giorgio de Luisa
Trst, ulica Barriera vecchia šte. 2.
Moderna dobro preskrbljena zaloga
klobukov iz prvih tovarov.
Velikanska izbira angleških čepic
za moške in dečke.
Cene izredno zmerne. Sprejemajo se poprave.

**Proti kašlju, grlobolu, kataru, hripa-
vosti, kataru, upadanju glasu itd. itd.**

zahtevajte vedno

Cudovit učinek pri **pevcih, govornikih, prepovedni-
kih, učiteljih itd.** — Dobivajo se v **Skatlicah v
Prendiljavi lekarni v Trstu, Via Tiziano Vecellio
št. 22 in v vseh takajšnjih boljših lekarnah kakor
tudi po celi Evropi.** - **Skatlica stane 60 stotink.**

Nova prodajalna zlatarja-urarja
Messandro Zamaro, Trst
CORSO šte. 23
Podružnica: ulica Barriera vecchia 20.
BOGATA IZBERA prstanov, uhanov
z demanti ali brilanti in brez istih.
Veržlice, priveski, zapestnice, zlato in sre-
brne ure, stenske ure itd. itd.
Popravlja, vkupuje in zamenjuje. Izvršuje
tudi vsakovrstne rezbarije. Cene zmerno.

UMETNI ZOBJE
Plemenitane zobov
Izdiranje zobov brez
= vsake bolečine =
Dr. J. Čermák V. Tuscher
zobozdravnik kones, zobni tehnik
TRST
ulica della Caserma Stev. 13. II. c.

SKLADIŠČE
šivalnih strojev in koles
Luigi Gramaccini
TRST, ulica Barriera vecchia št. 25.
Cene dogovorne. Plačilo na obroke
Sprejme se popraviljenje šivalnih strojev
vsakega zstoma. Prodaja igel, olja in aparatov
Kupuje in prodaja že rabljene
šivalne stroje. 601

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Trstu.

Delniška glavica K 8.000.000.—
Rezervni sklad: K 800.000.—

Centrala v LJUBLJANI.
Podružnice v SPLJETU, CELOVCU, SARA-
JEVU, GORICI in CELJU;
Ekspozitura v GRADEŽU.

Plazza della Borsa šte. 10, telefon šte. 518.

obavlja pod jako ugodnimi pogoji vse zaupane ji bančne posle; kupuje in prodaja valute, čeke in vrednostne papirje; sprejema borzna naročila na vse tu in inozemske borze; hrani in upravlja efekte in razne druge vrednosti; obrestuje vloge na tekoči račun po dogovoru; prodaja srečke na majhne mesečne obroke.

VLOGE NA KNJIŽICE OBREŠTUJE S ČISTIMI 4 1/2 %.

V času letne sezone posluje
Ekspozitura v Gradežu
Viale Gradencio št. 3.

TELEFON ŠT. 43.

Brzjavlj: Ljubljanska banka, Gradež.

Higijenična Trifolium mlekarna

20 prodajalnih prostorov.

Centrala: ulica Stadion. - Tel. 1773

Čisto, domače, filtrirano
mleko pasteurizirano, ohlajeno
na nizko temperaturo.

Najfinejše čajno maslo pristno domače
in sveža jajca.

SPECIJALITETA

Sterilizirano mleko za otroke!
Naravni led v kosih in kolih iz tovarne v Banah

Hans Scheidler

zobotehnik
Dr. Ferdinanda Tanzer

Sprejema od 9—1 in od 3—6.

Trst, Piazza C. Goldoni št. 11

Izredna razprodaja!!

Neverjetno ceno! 600 kosov za
samo 3 K 80 vinarjev.

Krasna pozlačena prec. 36 ur tekoča ura na sidro z verižico, natančno idoča s triletnim jamstvom, moderna svilena kravata za gospode, 3 kom. najf. zepnih robcev, 1 kras. gosp. prstan, s ponar. kamnom, 1 krasna eleg. damska zaponka, pariška novost, 1 par double zlatih manšetnih gumbov s patentirano zaponko, 1 krasno toaletno žepno zrcalo, 1 usojata denarnica, 1 najfinejši žepni nož, 1 dišeče toaletno milo, 1 najfin. užigalo, 1 krasen album z najlepšimi slikami sveta, 3 šaljivi predmeti, velika veselost za stare in mlade, 20 komadov korespondenčnih predmetov in še 500 rabljivih, potrebnih predmetov. Vse skupaj z uro vred, ki je sama toliko vredna, stane 3 kroge 80 vin. Posilja proti povzetju dunajske razposiljalne tvrdka Ch Jungwirth, Krakovo A/4.

NB. Pri naročbi dveh strojev se priloži angleška brivna britve prve vrste. Za neugajajoče se vrne denar.

Šivalni stroji
se kupuje samo v naših trgovinah, ki se vse poznajo

Ne dajte se zapeljati po oglasih, ki imajo, izrabljajo ime Singer, namen spravi v denar že rabljene stroje ali stroje drugega proizhoda, kajti naši šivalni stroji se ne oddajo prekupcem, temveč jih prodajamo sami naravnost občinstvu.

TRST: Corso 20, ul. C. Ghenga 13,
Campo San Giacomo 6.

MIRODILNICA

Antonio Ursich
ul. Barriera vecchia 14.
Zaloga barv, firnežev, čopičev, sveč, suhega sadja, voska, laka za tlak, dišev in krtač.

M. Kukanja

Trst - via della Caserma št. 10 - Trst
(vogal ulica Valdirivo)

priporoča svojo veliko zalogo
vsakovrstnih kôž

za čevljarje.

Cene take, da se ni bati nobene konkurence,

Velika zaloga dvokoles
in kmetijskih strojev, gramofonov,
orkestronov pri **Batjel-u**,
Gorice, Stolna ulica št. 2 in 4.
Mehanična delavnica. — Prodaja na
obroke. Ceniki franco. Velika zaloga
vsakovrstnih strojev rabljenih po ceni.

:: Kabaret „Maxim“ ::

Ravnatelj: K. Maurice. Trst, ulica Stadion št. 10. Pri glasovirju F. Leopoldi.

Od 16. do 31. decembra 1912

BOŽIČNI PROGRAM.

Elsa Marion, šansonetka. — Gianni Elide, italijanska zvezda. — Elsa Walter, kabaretna pevka. — Henriette Blanche, subretka. — Georg Bauer, improvizator, na splošno zahtevo zopet angažiran. — Olga Glück, operetna pevka. — Nelly Reiman, kabaretna pevka. — Lisa Delorme, deklamovka. — Gina Grandi, šansonetka. — Smith & Jackson, petje in ameriški plesi. — Revesz Kato, ogr. šansonetka.

Začetek točno ob 9. — Konec ???

VSTOPNINA: I. prostor 2 kroni; II. prostor 1 krono.

Dne 31. veliki Silvestrov večer. Senzacionalne improvizacije. Niti tombola, niti loterija. — Vsak udeleženeec dobi darilo, spomin na Trst in njegov MAXIM. Prostori za Silvestrov večer se prodajajo od danes naprej pri kabaretni blagajni.

NEPRODİRNE PLAhte

za vozove, vagone, blago i. t. d.

Obleke in plašči iz cerade. Volnene odeje in plahte za konje.

GIOV. SIVITZ, Trst

Telefon št. 18-83. ulica G. Galatti št. 8. Telefon št. 18-83.

„ALLA FIDUCIA“

Velika zaloga izgotovljenih oblek za moške in otroke

Trst, ul. Scorzeria 4 (vogal ul. Arcata).

Paletots iz črnega sukna, močni, za moške	od K 18.—	dalje
Ranjan modernih vzorcev iz angleškega blaga	„ 27.—	„
Moške obleke modernih vzorcev iz dobrega blaga	„ 19.—	„
Deške obleke	„ 14.—	„
Paletot za otroke v modernih barvah	„ 11.—	„
Otroške obleke v vseh barvah in oblikah	„ 6.—	„
Moške hlače iz sukna	„ 5.—	„

VSE PO TOVARNIŠKIH CENAH.

Alberto Finzi & C.o

Trst, ulica Gaetano Donizetti 1.

Poslovna agentura ogrske obče kreditne banke

(Ungarische Allg. Creditbank) podružnica v Reki

prodaja po zelo dobrih cenah: žito vsake vrste, debele in fine otrabe, oves in sočivje in ker je ob enem zastopstvo goriomenjene banke, nudi kupcem najboljše in najgotovješe jamstvo za točno potrebo.

Zastopstvo in skladišče

dobroznane moka Združ. parnih mlinov „Hungaria“ ak. dr. v Budimpešti.

Ceniki in usore se pošiljajo na zahtevo.

Telefon št. 458, zvoniti dvakrat. Brzjavlj: ALBERTO FINZI, Trst.

Prva jugoslovanska tovarna glasovirjev Anton Pečar

Trst — via Farneto št. 42 — Trst.

Izdeluje, popravlja, uglašuje, menjuje glasovirje, pianine itd.

Delo točno. Cene nizke.

Zima prihaja!

Velika zaloga blaga za damske obleke in barhentov, zadnjih novosti, od 36 vin. do 2 K meter. Velika zaloga narajenega perila. Blago za damske obleke od 90 vin. dalje.

VSE V DOBROZNANI PRVI SLOVANSKI TRGOVINI

IVAN OKLOBZIA

TRST, ulica Barriera vecchia šte. 37. (ex PEKIĆ).

PRIPOROČLJIVE TURDKKE

Krojači:

FRAN RUPNIK, krojaški mojster, Trst, ulica Geppa št. 10. I. n.

Čevljarji:

Filip Pikić, TRST, ulica Molino a vento 11. priporoča svojo delavnico in prodajalnice čevljev. Izdeluje po meri in prodaja nošene čevlje, vse po najnižjih cenah. „Svoji k svojim!“

Mesarji:

MESAR ALOJZIJ (Luigi) DOLENZ — Trst, ulica Belvedere št. 2.

Stara grška žganjarna:

v Trstu, Via Cavana 5. Tu se dobi bogata izbira likovcev; specialiteta: grški in francoski konjak, kranjski brinjevec, kranjski slivovci in brinjski tropinovi in rum. Cene nizke. Izbira grškega sladkorja in zapenci. Grška mastila iz Sija. — Se priporoča Andrej Anton opala.

Costante Marco Priporoča oenjenemu občinstvu svojo žganjarno in sladilarno, nabavajočo se v ul. Molino a vento 51 ogal ul. Sette fontane. Vsakorazni likeri in vino v steklenicah. Cene zmerno.

Pozor Slovani! Podpisani naznanjam, da sem prevzel znano gostilno (z diplomiranim vinom) od gosp. Kovačiča v ul. Giulia št. 13 (nasproti ljudskega vrta). Točil bom najboljša delmatinska vina po nizkih cenah. Splitko in vilko vino: staro (črno) 80 vin., novo (črno) 88 vin., belo „ 88 „ opol „ 88 „ Čez cesto „ 80 vin.

Dobra domača kuhinja, mrzla in topla jedila v vsakem času. Obed po 48 vin. (24 kvajarjev). — Gostilna je pripravna za shode, prijateljske večere, sestanke itd. Priporočam se slovenskemu občinstvu in članom NDO, da bi me podpirali. Za mnogostevilni obisk se priporoča ANTE DVORNIK. 2408

Slovenci! Slovani! Postajate se valj edino slovenske urarne in zlatarne v Trstu, Via del Rivo 26. Vsako popravilo jamči se za 2 leti, istotako tudi vsako naročbo. Prihaja tudi na dom. — Svoji k svojim! Udani ALOJZIJ POVL.

Marino Mattulich TRST, ulica Pontetorosso šte. 9. — Tovarna pečatov, tablic, pečatov za župnije, glavarstva, urade itd. Pisalni in korirski stroji. 2052

Robert Gian, urar, Ghenga 8 prodaja žepne in stenske ure ter sproja vsako popraviljanje po niski ceni s dvoletnim jamstvom. 129

Slavnemu občinstvu naznanjajo, da sta otvorila gostilno v ulici dell Sapone št. 2. Zagotavljajo točno potrebo in se priporočajo udani Metod Rebernik (prej pri Brziku nastar) in Andrej Ivandič. 2301

Antonio Alberti zavod za izdelovanje in barvanje kožuhovine v Trstu, ulica Ponziana 131. Telefon 23 55 Zaloga in bogata izbira vsakovrstnih kožuhovin. Prevzema naročbe in vsako popraviljanje. Čisti in pere vsakovrstno kožuhovino 1572

Mihael Lampe Trst, ul. Solitario št. 25 — Pekarna in sladilarna. — Večkrat na dan svež kruh. — Posebnost vino in likerji v steklenicah. — Postrežba tudi na dom. 539

Kat. vd. Mulej, Trst, Piazza Pontetorosso 5. Trgovina jestvin in kolonijalnega blaga, specialiteta: pristno čajno maslo, kranjske klobase in hirske testenine. — Za obilno biak se priporoča udani Ivan Bidovec, vodja. 5085

Majljubši spomini so artistične fotografije na kristalu, porcelanu itd. za privrasc, nagrobne kamne in slinco. — Zastopnik velikega podjetja za reprodukcijo artističnih fotografij je GIOVANNI PELIZZARI, urar, Trst, ulica Nuova št. 41 (palača Salem). 1498

Fotograf Antona Jerkića naslov: Trst, ul. delle Poste 10, Gorica. Gospodica ulica 7. 4444

Knjigovoznica ANTON REPENŠEK je edina slovenska knjigovoznica v Trstu, ulica Cecilia št. 9. — Izdeluje vsa knjigovozna priprata in fina dela točno in po konkurenčnih cenah. 1761

Anton Krušič, krojaški mojster v Gorici, tekališče Frana Josipa št. 36. Izdeluje obleke po meri v vsakem kroju. Sprejema tudi naročila izven Gorice. Pri naročilih zadostuje prava mera. V zalogi ima raznovrstno blago ter razposilja uzorec na ogled. Cene zmerno.

Korespondent za hrvatski in nemški jezik išče trajnega nameščenja. Cenjene ponudbe pod šifro „Marljiv“ na inšeratni oddelek Edinosti 2256

Prodaja pohištva, bombaževine, slik in dečnikov na mesečne obroke. Via Chiozza 6, I. nadstropje, Ivan Klun.

Pozor! Vsako soboto svinjske koline, domače jetrance in klobase. **Restavracija-Hôtel Balkan** (Piazza Caserma)

lipo klopi za goste. Kadar pride cerkvanje po letu, se snidejo mladeniči in deklice in se po opravi zbera pod lipo, mirno na zeleni trati polne pričakujoč. Stranski in tuji ljudje le od daleč gledajo. Kadar zazvonijo, se moški odkrijejo in vse tiho molijo. Zvon utihne in mlada družba zakriči, da se glasi po vsej okolici. Godci zagodejo, mladeniči in deklice napravljajo okrog lipe kolo in plešejo po svoji šegi.

Na širokem prostoru nasade novo barigljico na kol, da se vrti; vrh kola visi venec iz rožic. Junaški mladeniči prihajajo na brzih konjih v diru ter izbijejo z železnim drogom barigljico dno, da se okrog kola zasuje. Kdor prvi prebije dno, njemu dene devica, tistega shoda kraljica, venec na glavo, znanci in znanke pa mu srečo napijo. Tujec blizu ne sme, dokler mu starejšina ne napije in reče: „Pomozi ti Bog!“ Tako so pristni Slovenci židane volje.

Tako Urban Jarnik.

VI.

K Jarnikovemu opisu še nekaj opazki! Izbijanje dna barigljice je ostanek narodnih turnirjev, kakršne so prirejali star Venčli.

Ples pod lipo imenujejo „obični raj“ ali „visoki raj“. Med plesom so Ziljani navadno prepevali. Ko je prišel na Koroško Hrvat Fran Ksaver Kuhač, je še zasledil brhko starodavno plesno pesem. Njen začetek se glasi:

„Oj Indija, oj Indija,
ti srečna dežela;
čjer nikdar sneg ne pade,
čjer nikdar dež ne gre.
Je vendar vsako jutro
od preobilne rose
vsakatera stopinica
pouhena hvalne vode.“

Ta starodavna pesem je z napevom vred že popolnoma izumrla; Dev je našel le še ostanke.

Ziljanski „visoki raj“ je tisto, kar pri Jugoslovanih svedčani ples, imenovan „kolo“. Ziljani plešejo ta ples pod lipo, ki je sveto drevo starih Slovanov, in sicer ob praznikih in nedeljah od sv. Jurja do sv. Mihela.

Ob nedeljah in praznikih rajajo samo mladeniči in dekleta, drugi dan pa oženjeni. Godci igrajo v presledkih in sicer na gosli, klarinet, bas in cimbele, kakor poroča Kuhač. Isti pisatelj piše o plesu: „Pri tom prave muškarci razne skokove, puste čisto plesničicu, te jo opet uhvate, bace šešir v vsi, kojega plesničica uhvati ili kada je pao na zemlju, dvigne ga te stavi svomu plesacu na glavu a to sve u dosta živahnem mahu (tempo).“

Sedaj pa ta ples ne izgleda več tako in je mnogo izgubil na svoji originalnosti. Plešejo le hitro polko in valček.

Ziljani so nekdaj imeli še vse polno starih, častitljivih navad in šeg o Božiču, Pustu, Veliki noči, Kresu, o svatbah itd. ki pa se žal s prodirajočo germanizacijo vedno bolj in bolj izgubljajo.

Zbrani spisi J. A. Komenskega.

„Ruska šola“ je priobčila na strani 50—51 svojega letošnjega letnika sledečo oceno N. Bachtina: „Ustredni Spolek jednot učiteljských na Morave“ je podvzel veljavno nalogo, ko je sklenil založiti kritično in znanstveno izdajo zbranih spisov svojega velikega rojaka. Spisi so znova urejeni in prirejani po izvirnikih, opremljeni z uvodi, varijantami, bilješkami, bibliografijo, faksimili in ilustracijami. Latinski spisi izidejo v originalu s potrebnimi prevodi v češkem jeziku, važnejša latinska dela pa izidejo v novem češkem prevodu, ki ga je oskrbel J. V. Novak, profesor v Pragi. Glavni urednik celotne izdaje je znameniti poznavalec J. A. Komenskega vseučilišni profesor doktor filozofije in teologije J. Kvačala, ki je napisal že mnogo znamenitih študij o šolniku Komenskem. Vrhutega pa uredi posamezen zvezek še posebej določen urednik. Opozarjamo na to prvo znanstveno izdajo zbranih del J. A. Komenskega tudi slovensko učiteljstvo in razumnštvo, zlasti pa knjižnice, ki bi ne smele biti brez spisov Komenskega — tega največjega reformatorja in takorekoč očeta moderne ljudske šole, poleg tega pa tudi dosedaj nedosežnega filozofa-pansofa, ki je deloval na vseh znanstvenih poljih, ki jih je skušal prilagoditi vsem; o njegovem delu je pisal sam veliki filozof Leibnitz: Pride čas, Komensky, ko te bodo slavili in poveljevali ljudje za vse, kar si storil, upal in želel!

Vsi spisi J. A. Komenskega so razdeljeni po vsebini v naslednje skupine; zvezki I.—III. obsegajo filozofska dela, IV.—XI. pedagoška, XII.—XIV. nabožno-znanstvena, XV.—XVIII. dela praktične vsebine, XIX.—XXII. apokaliptična, XXIII. zvezek pesniška, XXIV. zgodovinska, XXV. politična dela, XXVI.—XXX. zvezek obsega korespondenco, zapiske odlomke, dodatke ter stvarni in osebni register celotne izdaje.

Ker bode celotna izdaja izhajala več let, na leto sta sedaj preračunjena dva zvezka, je omogočeno, da si pribavijo to znamenito izdajo tudi manj imoviti.

Dosedaj so izšli trije zvezki in sicer: XV. zvezek, ki obsega naslednja češka dela: „Listové do nebe“; (razprava o socijalnem vprašanju), „Přemyslování o dokonalosti křesťanské“, „Nedobytný hrad“ a „Truchlivý“ (zabavní spisy), „Labyrint světa a ráj srdce“ (najpopularnejše češko delo J. A. Komenskega); „O sirobo“, „Hlubina bezpečnosti“, „Vyhost světú“. Ta zvezek obsega 520 strani s šestimi prilogi in stane K 8, vezan K 9—

VI. zvezek vsebuje 6 pedagoških del J. A. Komenskega in sicer latinskih, katerim so pa dodani češki uvodi, češke bilješke in češki register; vsebina je naslednja: „Leges gymnasií Lesensís“, „Didactica“, „Disertatio „Diogenes Cynicus“ in „Abrahamus patriarcha“; (zadnja dva dela sta šolski igrí), „Regulae vitae“, kjer razpravlja o življenjski modrosti. V tem zvezku je tudi znameniti spis „Linguarum Methodus novissima“ poleg didaktičnih najznamenitejši spis Komenskega, spis, ki vsebuje mnogo več, nego bi kdo sklepal iz naslova. Ta zvezek obsega 557 strani z eno prilogo ter stane K 10, vezan K 11.

XVI. zvezek vsebuje čeških spisov o zvezi bratov in sicer: „Rád Jednoty“ (češke in latinske razprave o zvezi „Čeških bratov“); „Haggeus redivivus in „Otázky o Jednotě“ (kritične bilješke Komenskega o nedostatkih in napakah ter o nalogah zveze čeških bratov). „Ohlášeni“ in „Cesta pokoje“, dva vzorna polemična spisa. Ta zvezek obsega 536 strani ter stane K 8, vezan K 9.

Poleg celotne izdaje zbranih del Komenskega, izdaja „Ustřední Spolek jednot učiteljských na Morave“ tudi znanstveni zbornik: Archiv pro badání o životě a spisech J. A. Komenského (Arhiv za raziskovanje podatkov o življenju in delih J. A. Komenskega), ki ga urejuje vseučilišni profesor dr. J. Kvačala. Doslej sta izšla dva zvezka „Arhiva“ (zvezek po K 1) z naslednjo vsebino: I. Program „Archiva“, o pravem pojmovanju nabožne vzgoje J. A. Komenskega, Val. Magni in njegove polemike s Komenskimi, manjše biografske razprave, bibliografija, literatura, dostavek. II. Prispevki k zgodovini Grabikovich prikazni, vpliv učnih knjig J. A. Komenskega na ruske šole za časa Petra Velikega, manjše razprave: monogrami Komenskega, njegova elegija na smrt S. Rakoczyja, bi bliografija, literatura; zgodovina naše izdaje zbranih del J. A. Komenskega.

Vsi doslej izšli zvezki zbranih del J. A. Komenskega so najlepši dar učitelju za Božič, zvezek XV. mora zanimati vsakogar, VI. zvezek mora zlasti zanimati klasične filologe, XVII. zvezek pa je znamenit radi zgodovinsko važne vsebine.

Za Božič je izšel že IV. zvezek; ta obsega češko-latinsko „Didaktiko“ in „Informatorium školy mateřské“ (v češkem latinskem in nemškem jeziku; ta zvezek je važen za učitelje in stariše! Naročila sprejema: Uprava „Věškerých Spisů J. A. Komenského“ ve Zlíne, Morava.

Učiteljskim organizacijam in njih članom dovoljujejo se zlasti pri skupnih naročilih znatni popusti.

SUKNA in modno blago za gospode in gospe priporoča izvozna hiša Prokop Skorkovský I. sin v Humpolcu, Češka. Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerno cene. Na željo dajam tukaj izgotavljati gosposke obleke.

V pekarni in slaščičarni Serafin Siega & Co

v ulici Raffineria šte. 9
se dobiva svež kruh večkrat na dan; slaščice in biškoti vedno sveži. — Vina in likerji v steklenicah, moka iz prvih mlinov. — Postrežba tudi na dom.

Oglase, poslana, osmrtnice in vsakršna razglasna ali reklamna naznanila je pošiljati le „Inseratnemu oddelku Edinosti“

LJUDSKA HRANILNICA in POSOJILNICA v TRSTU

registrovana z država z neomejeno zavezo.
V lastni hiši — ulica Torre bianca šte. 21 (ob ulici delle Poste)
TELEFON ŠTEV. 2567.
Sprejema vloge in jih obrestuje po 4 1/2 % || Vlagateljem jamčijo za njihove vloge vsi člani zadruga z vsem svojim premoženjem.
Uradne ure: vsak delavnik od 9. do 12. dopoldne in od 3. do 5. popoldne.

Zaloga moke prve vrste M. TRUDEN - TRST

Telefon št. 231 - Riva Grumula št. 12. - Telefon št. 231

Zastopstvo in glavna zaloga
najfinejših vrst pšenične moke in krmnih izdelkov poznanega valjčnega mlina VINKO MAJDIČ v Kranju

Brzjavaj: TRUDEN - TRST.

Brzjavaj: TRUDEN - TRST.

„All' AVVANTAGGIO“

Trst, ulica Sette Fontane št. 8.

Trgovina z narejenimi oblekami

za moške, dečke in otroke — po najnižjih konkurenčnih cenah.
SPREJEMAJO SE TUDI NAROČILA PO MERI.

:: V dobroznani manifakturni trgovini ::

A. Zafred

ulica Nuova št. 36 (nasproti lekarni Zanetti)

se dobiva vsake vrste blaga, posebno

volnenega blaga za ženske obleke

in tudi cvetlice ter peresa za klobuke

vse po nizki ceni brez konkurence

Priporočujoč se z odličnim spoštovanjem

:: Točna postrežba ::

A. Zafred.

Ulica Barriera vecchia 33
TRST
slovenska šivilja
Priporoča se

Skladišče kož vseh vrst črne in barvane, vseh vrst rumene in črne za čevljarje in sedlarje z delavnico gornjih delov čevljev (tomaje). Teledže kože črne in rumene (Bokekalb). Voščila na najbolje vrste za barvane čevlje. Naročbe za vse kraje deželo izvršuje točno in hitro

Lorenzo Gaggianelli

Trstu, — ulica S. Lazara šte. 17.

Dr. Fran Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni

— IMA SVOJ —

AMBULATORIJ

v Trstu, v ulici San Nicolò šte. 9
nad (Jadransko banko).

Sprejema od 12. do 1. in od 5 1/2. do 6 1/2. pop.

Mehanična kleparska delavnica za kovinske izdelke

Giusto Pilotto Gius.

ustanovljena leta 1842. TEL. 15-25.

Riva Pescatori šte. 14

Specijaliteta: ladijske svetilke. Posoda in skatle iz bele in kamnobarvne pločevine.

Žlebovi, cevi in zidne obloge

iz vsake snovi v kosih po 2 m (brez zvezave).

Podpisani naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem odprl v Trstu, Campo Belvedere št. 3 (vogal ulice Belvedere)

zalogo vsakovrstnega olja

navadnega in najfinejšega, octa, mila, sveč itd. Ker imam vedno blago prve vrste in prodajam po zmernih cenah, se priporočam za obilen obisk

A. J. Baumhauer.

Nova trgovina modnih predmetov

za moške, ženske in otroke

v Trstu, ul. della Caserma 17 (blizu knjigarne Jos. Gorenjec, nasproti kavarni „Commercio“).

Velika zaloga klobukov, kap. čevljev, dežnikov, perila spodnjega perila, nogovic, rokavic, ročnih torbic in drugih predmetov po najnižjih cenah.

pri tej nesreči pokazala v najžalostnejši luči nemarnost vodstva plavžev napram delavstvu, kar zadeva varnost življenja teh resničnih trpinov in izkoriščancev. Torej niti tedaj, ko se izvršujejo tako nevarna dela, kakor so popravila v notranjosti plavžev, ni poskrbljeno za to, da bi se mogli delavci, ki so zaposleni pri takem delu, v slučaju potrebe nemudoma rešiti. Naša stvar ni, da bi razlagali, kako bi bilo treba urediti tako stvar, to je stvar, to je dolžnost, prokleta dolžnost tovarniškega vodstva, da poskrbi za to, da ne bo delavstvo izpostavljeno skoraj gotovi smrti pri takih opravilih, ne da bi bilo poskrbljeno za vse rešilne priprave.

Pa ali bi one stokratne milijonarje, ki so delničarji Kranjske industrijske družbe, ki se takorekoč lahko valjajo v zlatu in srebru, stalo tako velikanske svote, da bi jih ne zmogli, ako bi v tako velikem podjetju s tako nevarnim delom, kakor so škedenjski plavži, stalno namestili v svojem podjetju zdravnik, da bi bil takoj pri rokah, ko bi se zgodila kaka nesreča. Ako reši samo enega človeka, je menda vendar to vredno več, nego pa onih par tisoč kron, ki bi mu jih plačevali na leto! Toda za one milijonarje so pač krone več nego pa življenje — itak pasje življenje delavca v škedenjskih plavžih!

Ali ne bi bil morda zdravnik, ki bi bil takoj na lico mesta, še lahko rešil življenja obema onima delavcema, ki sta tako morala — ne po svoji krivdi — izgubiti svoje mlado življenje? Preden pride zdravnik iz Škedenja v plavže, pač poteče toliko časa, da je oživljenje potem zastoj!

Naj bi vendar oblasti enkrat nekoliko temeljiteje pogledale v te zloglasne škedenjske plavže in življenje, ki ga živi delavstvo v njih, in prepričani smo, da bi se tu marsikaj izpremenilo na bolje!

Loterijske številke, izrečane dne 28. decembra t. l.:

Trst	70	37	48	30	40
Linc	18	57	45	39	69

Gospodarstvo.

Izpolnitev sklepov kupčij.

Odlomek borznih določil budimpeštanske borze.

S koncem decembra zapadejo zopet mnogi sklepi moke, ki so jih napravili naši trgovci in obrtniki. Posebno peki imajo veliko opraviti s sklepi na moko; in kakor mi je jako dobro znano iz lastne izkušnje, se nahajajo peki in mlinarji vedno v vojnem stanju: eden drugega gledajo kakor pes in mačka. Res je, da sem nekoliko karikiriral razmere, ali nistem se preveč oddaljil od resnice.

Omeniti pa moram takoj, da so glavni in prvi vzrok vsem prepirom večinoma le peki in trgovci. Vdomačila se je neka posebna lahkomišelnost pri sklepanju sklepov kupčij za moko in ta lahkomišelnost se navadno briko maščuje. Koliko eksistenc je vsled te lahkomišelnosti že propadlo, koliko tisočakov se je izgubilo, koliko prej dobro situiranih obrtnikov je prišlo na beraško palico; to ve tisti, ki je v stikih s prizadetimi trgovskimi in obrtniki krogi. Ta lahkomišelnost pa je tudi spravila naš trg v kaj slab glas in trebalo bo precej časa in tudi precej truda, da se iznebijo elementi, ki škodujejo tudi poštenemu obrtniku. Zaradi nekaterih breznačajnežev trpijo vsi tudi najbolj poštenu in zanesljivi trgovci in obrtniki. Slišimo pa tudi trgovce in obrtnike, kako se pritožujejo, da nikakor ne kaže delati sklepov, ker so vedno le oni prikrajšani. Če se je moka podražila, tedaj mlin kratkoma črta sklep in kupec ne dobi niti kile poceni moke; če pa je moka pala v ceni, tedaj pa mora prevzeti do zadnje kile, ali pa ga izterjajo, iztožijo in zarubijo za znatne difference itd. Kupci očita v takih slučajih mlinom nepoštenost in ne vem kaj še vse.

Ali s takimi in enakimi pritožbami in očitani delajo le krivice prodajalcem in se vsak jezi zastoni, ker je le sam kriv, če se mu je kaj takega pripetilo. Borzna določila, na podlagi katerih se navadno delajo take sklepne kupčije, so za vse enake in imajo določbe za vse slučaje. Ali, kdor se ne drži teh določil, ker jih ne pozna, ali pa je površen, ta seveda trpi škodo. Nikakor pa ne smeš pričakovati od mlina, da ti bo pojasnjeval določbe, ampak mlin se drži teh in posledice trpiš sam. Če se je moka podražila in imaš ugoden sklep, da moko pravočasno odzameš! Nikakor ne pričakuj, da te bo mlin lepo opozarjal in opominjal za odjem. Mlin stori le toliko, kolikor je obvezan po borznih določbah, več pa ne. Vsaka sklepna kupčija je spekulacija na kožo drugega. Če gredo cene gor, tedaj trpi koža prodajalca in moraš gledati, da ne izgubiš nič dobička, če pa gredo cene dol, tedaj pa gre, žal, za tvojo kožo in prodajalec bo gotovo gledal zelo natančno, da se mu nič ne izmuzne. Nekdaj ni bilo tako strogo in je šlo marsikaj bolj po domače, ali danes tega ni več, kar je posledica počenja nekaterih nezanesljivih elementov. Danes bi morali to lepo navado „po domače“ poznati le mlini in zastopniki, drugi pa ne. Seveda imamo tudi še danes ako zanesljivih trgovcev in obrtnikov, ki se javedajo svojih dolžnosti in pravic in taki

živijo v dobrih razmerah s sovdeležencem pri kupčiji; ali vendar trpijo tudi ti radi drugih.

Ali naj bo dovolj teh razmotiranj in pritoževanj in se spravimo na borzne določbe, katere se tičejo izpolnitve sklepov kupčij.

Povedati hočemo, kako mora postopati kupec, ako mu prodajalec noče dati s sklepom prodanega blaga, ali če ni mogel pravočasno potegniti sklepa, kedaj sme zahtevati prodajalec diferenco, kedaj sme sklep kratkoma stornirati itd.

Gotovo bo s takimi pojasnili postreženo velikemu številu trgovcev in obrtnikov in prihranili se bo marsikak tisočak, kateri bi sicer zlezal v nenasiitljive židovske žepce.

Kedaj se mora s sklepom kupljena moka prevzeti.

§ 14 oddelka V. pravi: Pri sklepih na dva ali več mesecev se mora sklenjena množina dobaviti v enakih mesečnih obrokih.

Ako pa se kateri mesečni obrok ni dobavil, ali ni prevzel, ali le deloma dobavil ali prevzel, tedaj se smatra dobava zaostale množine za molče podaljšano za en mesec in tako dalje od meseca do meseca do zadnjega meseca, v katerem se mora celi sklep rešiti.

Ako katera stranka noče podaljšati sklepa v smislu tega §, tedaj mora o tem obvestiti s priporočenim pismom soudeleženca najmanj dva dni pred pretekom dobavnega roka.

Prodajalec pade v zamudo, ako ne zadosti glede sklepa določbam §§ 11. in 12. teh določb. (oddelek V.)

Oglejmo si nekoliko določbe tega § in jih pojasnimo nekoliko s primerom. N. pr. Ako kupiš 100 vreč moke, za odjem od septembra do konca decembra, tedaj moraš vsaki mesec potegniti 25 vreč. Če v katerem mesecu ne potegneš te množine, tedaj se ta prenese na prihodnji mesec in tako gre do konca sklepnega roka. Pred potekom tega roka bi mogel pa vse skupaj potegniti.

Ali prodajalcu ni treba čakati tvoje milosti, ampak lahko zahteva odjem vsakega mesečnega obroka v svojem času. Če ti vendar podaljša, je to le njegova svobodna volja. Navadno prodajalec tudi opominja in opozarja, koliko moraš potegniti s potekačim mesecem. Poudarjamo pa takoj že tukaj, da te bode navadno opominjal le tedaj, kadar je razlika cene v tvoji škodo, drugače pa najbrže ne. Pošteni prodajalci in mlini pa v vsakem slučaju opozarjajo na prevzeto dolžnost. Torej tako opominjanje ni nobeno situiranje in šikaniranje, ampak dokaz pravičnosti.

Poglejmo si še, kake obveznosti in pravice nalaga prodajalcu § 11. in 12.

§ 11. pravi: Se mora dobava izvršiti tekom določenega roka, ima prodajalec pravice tekom tega roka kedajkoli odpovedati (kündigen). Odpovedni rok mora znašati osem dni. Odpovedni rok se začne računati od dneva odpovedi, oziroma od dneva, ko se je pismo oddalo pošti.

V slučaju odpovedi mora kupec blago pri prodajalcu prevzeti zadnji dan odpovednega roka, ali pa pri prodajalcu tako disponirati, da pride kupčeva dispozicija v roke prodajalcu do 12. ure popoldne predzadnjega delavnega odpovednega roka.

Kakor razvidno iz navedenega § 11., ima prodajalec pravico odpovedati tekom meseca vsak mesečni obrok. Dati pa ti mora časa osem dni, da prevzameš odpovedano množino. Ako ti tedaj prodajalec n. pr. oktoberski odpove obrok drugega oktobra, moraš odpovedano množino prevzeti do 10. oktobra. Ako je ne prevzameš, prideš v zamudo in kake posledice ima to za te, bomo videli pozneje. V slučaju odpovedi moraš torej prevzeti in se odpovedani obrok nikakor ne podaljša na drugi (sledeti) mesec itd.

§ 12. zopet govori o dolžnostih in pravicah obeh udeležencev pri kupčiji.

Ta § pravi: Ako se prodajalec svoje odpovedne pravice ni poslužil, tedaj mora kupec najpozneje do 12. ure popoldne predzadnjega delavnega dneva dobavnega roka razpolagati z blagom.

Je-li kupec razpolagal najpozneje tri dni pred potekom dobavnega roka, tedaj je kupec opravičen t a k o j, vendar obvezan najpozneje zadnji dan dobavnega roka, dobaviti.

Razpolaga-li kupec z blagom pozneje, nego tretji dan pred potekom dobavnega roka, ali v slučaju odpovedi, odpovednega roka, tedaj je prodajalec opravičen, da takoj, vendar obvezan, da zadnji dan časa izpolnitve, prične z dobavljanjem.

Kakor je razvidno iz predstojee navedenih določb, so roki natančno določeni, obvezni za obe stranki in tedaj ne more nobena druga prikrajšati.

Sedaj preidemo k posledicam, ki nastopajo za kupca ali pa tudi za prodajalca, če sklep ni s potekom sklenjenega roka potegnet, ali če kupec ne prevzame odpovedane množine blaga. O zamudi in njenih posledicah govore nastopni §§ splošnih določb. (Pride še.)

Društvene vesti.

„Vrdeljski Sokol“ priredi svoj običajni „Silvestrov večer“ z raznovrstnim in veleznim sporedom. Začetek točno ob 9 zvečer. Bratje Sokoli v kroju!

Ces. kr. priv.

Rinnione Adriatica di Sicurtà v Trstu

ustanovljena leta 1883.

Zavarovanja proti škodi, povzročeni po ognju, streli in eksplozijah.
Zavarovanja steklenih plošč proti razbitju.
Zavarovanja proti tatvini z vlomom.
Življenjska zavarovanja v najrazličnejših kombinacijah.

Delniška glavica in rezerve dne 31. decembra 1911 K 168.994.604.43.

Stanje zavarovalne glavice na življenje (31. 12. 1911) K 503.251.645.75.

Odkar obstoja družba, je bilo v vseh branah izplačano na škodah K 726.197.869.34.

Zastopstva v vseh deželnih glavnih mestih in važnejših krajih Avstro-Ogrske monarhije.

Tovarna

kovčgov in potnih torb
v vseh velikostih in popravila po niskih cenah. Pošiljajmo na vse strani.

Trst, ul. Silvio Pellico št. 8.

Za trajno delo v Ljubljani
se sprejme izurjen in zmožen

tesarski poslovodja

(polir)

zmožen sloveničine in nemščine ter strokovno izobražen. — Ponudbe z zahtavo plače na: ANTON STEINER, mestni tesarski mojster LJUBLJANA.

Alojzij Boik

Trst - ulica Belvedere št. 3 - Trst

Trgovina delikates,

kolonijalnega blaga in jestvin vseh

vrst. Blago vedno sveže in prve vrste.

Razpošilja se tudi po pošti in dostavlja na dom

Zahtevajte povsod

„specijalno mazilo za čevlje“

„LUNA“

Medos gljivo. — Brez duha. Največjeje. Brez škodljivih primesti. Se ne suši. Vzdržuje usnje mehko. — Zavržajte ponaredbe.

ANGELO RENIER

Rojan, ulica di Roiano št. 2.

Prodajalna manufakturnega blaga in drobnih predmetov.

Zaloga ugotovljenega perila in na meter, zaves, preprog, tapetov, volnenih in bombažastih odev, perkala, zefira, črnega in barvanega satina, srajc, nogavic, trila in volne za žimnice, dežnikov, ovratnikov, zapestnic iz platna in iz gumija, kravati in drobnarij v velikem izboru. Cene zelo zmerne.

V ponedeljek, 29. decembra otvoritev novega zajtrkovališča

ulica Sanità št. 24

nasproti muzeju Revoltella.

Točilo se bo Dreherjevo pivo I vrste brez aparata. Praška in graška gnjat, cesarsko meso, dunajske in kranjske klobase ter pristne kranjske, salami, sir. Direktna vsakdanja dobava. Vina izbrana, polinkovec, marsala itd. Se priporoča

J. Tomažič, lastnik.

Novo pogrebno podjetje, Trst

(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (TELEFON št. 14.02.)

Prevoz mrličev na vse kraje

Zastopstvo s prodajo pogrebnih predmetov: J. MRZEK, Opčine št. 170; T. VITEZ v Nabrožini na trgu pri cerkvi; A. JAMSEK, pri Orehu (Noghere); F. BRNETIČ v Škedenju.

Podjetje bogato preskrbljeno z najnovejšo opremo. Vozovi za veličastne sprejeme z bogato opremo in od najenostavnejših do najbolj luksurjoznih. Krasna izbira vencev iz umetnega cvetja, biserov, kovine in porcelana, krste iz kovine in raznovrstne iz lesa, pajčolani, obleke, obuvala itd. — Za poročence, birmance in druge svečanosti bogata izbira raznovrstnih, bučeval in cvetličastih voščenic in barvanih. — Vsi predmeti so stalno na razpolago. Stalne cene brez konkurence postrežba točna. Nočna naročila se sprejemajo v lastnih prostorih zaloge podjetja ul. Tesa št. 31. telefon 1402. Družabnik in upravitelj M. ŠTIBILJ.

Na obroke!

Velika zaloga izdelanih oblek

Izbera vsakovrstnih oblek za gospode in dečke, sukenj in površnikov vseh kakovosti. — Specijaliteta v veznji.

Velika izbira volnenega blaga. Najzmernejše cene.

Adolf Kostoris - Trst

ulica San Giovanni št. 16, I. nad., zraven Buffet Automatico.

Telefon št. 251. Rim. II.

Naznanilo.

Županstvo Velikirepen nadaljuje

dražbo

za oddajo kamnoloma vasi Verhovlje v najem dne 29. decembra t. l. od 3. do 3 1/2 popoldne v županijski pisarni pod istimi pogoji kakor dne 15. decembra t. l.

Županstvo Velikirepen

Župan: Anton Guštin.

Trst, ul. S. Piero 4,
Frans Wurtl
Krojač
Priporočila so blagovna občinstva
Izdeluje obleke iz angleškega blaga po
kunaljskem merilu kroja od 40 K dalje.
(Krone 1. delovnega)

Kron 6200

AUTOMOBILI FORD 1911

Največja tovarna sveta. Izdelovanje letno 40.000 vozov vsakega tipa CHASSIS 20 HP šest raznih tipov kočij. Kočija „FORD“ je najpopolnejša, najhitrejša in najekonomičnejša kar jih obstoji. — GENERALNI ZASTOPNIK

ANTON SKERL. TRST

Piazza Goldoni 10—11, Tel. 1734

Velika centralna garaža, ulica del Duca 10, vogal ulice Deschellio

TELEFON 2247. — STOCK PNEUM GOODRICH (amerikanske).

Automobili na posodo po zmerni ceni.

Varnost in vzdrževanje avtomobilov. — Solidna postrežba

Zaloga pohištva iz Solkana

na obroke

Trst, ulica Madonnina 5.

Popolne sobe, zelo fine, solidne, postane dobro izdelane, čvrste, svetle in nepolirane ter posamezno pohištvo, tudi že lezno; živalski stroji, stenske ure, slike, ogledala, manuf. blago. — Zmerne cene.

Andrej Purič

kovač,

Trst, ulica Media 6.

Prevzema se vsakovrstno delo stavbenega kovača.

Pozor! Skladnice se nahajajo v I. nadst.

Pozor! Skladnice se nahajajo v I. nadst.

Pevsko društvo „Trst“. Jutri v ponedeljek ob 8 pevska vaja za mešan zbor.

Mandolinistična skupina „Viktor Parma“ vabi na plesne vaje, ki jih priredi danes v nedeljo dne 29. t. m., v prostorih otroškega vrta pri Sv. Jakobu (stara polica) od 10 do 12 predpoldne in popoldne od 5 do 11. Zvečer krasna zabava in šaljiva pošta.

Barkovijanski odsek tržaškega „Sokola“. Danes, v nedeljo, dne 29. decembra se vrši važen sestanek glede ženske telovadbe v sobi „Adrije“ v „Narodnem domu“ v Barkovijah točno ob 4 popoldne. Vse sedanje telovadke, kakor tudi druge gospodične, ki se zanimajo za stvar in bi hotele pristopiti, so nujno naprošene, da se udeležijo tega sestanka. Načelnik.

Pevci pevskega zbora „Z. J. Z.“ so vabljani, da se vsi do zadnjega pevca gotovo udeležijo ponedeljkove (jutrišnje) vaje, ker je to zadnja pred nastopom.

Kmetijska družba za Trst in okolico naznanja gg. odbornikom, da ima jutri v ponedeljek ob polni 4 popoldne v svojih prostorih odborovo sejo.

Ples tržaških trgovcev se bo vršil dne 4. januarja v krasno okinčani dvorani Narodnega doma v Trstu.

Slov. občinstvo. gg. trgovci, obrtniki in plesateljica mladina se vabi, da se v mnogobrojnem številu udeležijo tega zares elitnega plesa. Čisti dobiček je namenjen za vzdrževanje trgovskih tečajev. Sviral bo popolni vojaški orkester, blagajna se odpre ob 9:45 ples se prične ob 10 zvečer.

Vstopnina za gospode z eno damo 2 K, posamezne dame 1 K. Plesna obleka.

Pevsko društvo „Zvon“ na Opčinah sklicuje za dne 31. decembra tega leta ob 7 zvečer svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

Nar. del. organizacija.

„Narodna delavska organizacija“ v Trstu sklicuje za danes, dne 29. t. m. ob 10. predpoldne velik javen shod v veliki društveni dvorani v ulici Sv. Franciška št. 2.

Dnevni red: 1) Velika brezposelnost slovenskega delavstva v Trstu, 2) Protest proti renjokolom, 3) Veliki pomen „Narodne delav. organizacije“ v sedanjem času.

Dež. izv. odbor NDO. V ponedeljek ob 8 zvečer odborova seja v društvenem prostoru. Odborniki so naprošeni, da se seje gotovo udeležijo.

Občni zbor ženske skupine NDO se bo vršil danes v nedeljo, točno ob 4 pop. v društvenih prostorih. Dnevni red: Volitev odbora in poročilo o dosedanjem delovanju ženske organizacije.

Silvestrov večer NDO. NDO priredi v torek „Silvestrov večer“ v veliki društveni dvorani, v ul. Sv. Franciška št. 2. Na sporedu so razne zanimivosti. Z eno besedo rečeno, bo to krasna domača zabava. O polnoči govor.

Shod delavcev tovarne ledu v Barkovijah se ne bo vršil na novega leta dan — kakor domneveno — ampak pozneje. Kdaj, naznanimo pravočasno v „Edinosti“.

Strokovno tajništvo NDO.

Vesti iz Goriške.

Silvestrov večer! V vsakem slovenskem kraju zbirajo se znanci in prijatelji na Silvestrovo ter pričakujejo novega leta v veseli družbi. Očeje in matere se pomenjujejo o dogodkih starega leta in proročujejo bodočnost, drugi s pravi „štimco“ prepevajo lepe narodne pesmi, mladina se suče ob zvokih godbe, z eno besedo vse se veseli v trenutku premirja med odhajajočim starim in prihajajočim novim letom. Premirje, ki traja le nekaj uric, je posvečeno nepriljubljeni zabavi. Tudi „Goriški Sokol“ hoče porabiti premirje in zbrati na Silvestrovo v „Trgovskem domu“ vse Goričane in okolčane, gospode, delavce in kmete, da tako nudi vsem slojem brez razlike, ki se bojajo neumorno za povzdigo naroda, da si sežejo krepko v roke ter si želijo „veselo in srečno novo leto“. Veselični odsek se je potrudil, da je sestavil program, ki bo kratkočasil občinstvo. Na sporedu so pevske točke društvenega pevskega zbora, telovadba članov, godba, cirkus z najboljšimi domačimi goriškimi močmi, opera, tragičnoma slika iz dijaškega življenja, srečolov z lepimi dobroti ter veličastni nastop novega leta. Najbolj pa je razveseljivo, da nastopi prvič v Gorici sokolski salonski orkester, ki bo, svest si svoje naloge, neumorno sviral pri plesu. Torej sama pristna domača roba, ki mora uspeti, tako, da lahko pride vsak še tako strog kritik, pa ne bo mogel izjaviti drugega, nego to, da je vse šlo v redu in z dobrim uspehom. Kdo torej na vse to ne bi prišel obhajati Silvestrova v „Trgovski dom“? Začetek ob 8:30. Vstopnina 60 vin. Na veselo svidenje! Na zdar!

Telovadno društvo „Sokol“ v St. Andrežu priredi dne 31. t. m. Silvestrov večer v dvorani g. P. Lutman-a. Spored obsega mnogo točk, kakor petje, igro, šaljive prizore, polnočno sliko, ples, itd. Pričetek je ob 8 zvečer. Ker se nam nudi lepa zabava, zato se pričakuje zadostna vdeležba.

Redni letni občni zbor tel. društva „Sokol“ v St. Andrežu se vrši dne 5. januarja 1913. ob 3 popoldne v dvorani g. P. Lutman-a.

BRZOJAVNE VESTI.

Državni zbor.

Slovenci in proračunski provizorij.

Posl. Gostinčar je utemeljeval svoj manjšinski votum, da se preide k dnevnemu redu. Vlada in stranke ne izpolnijo svojih dolžnosti napram Slovincem, ki jih na narodnem, kulturnem in narodnogospodarskem polju odpravljajo, vsled česar bodo Slovenci glasovali proti proračunskemu provizoriju.

Dr. Korošec o obstrukciji.

Manjšinski poročevalec dr. Korošec je proti temu, da bi prišla italijanska pravna fakulteta v Trst, kjer je tretjina prebivalstva slovenska. Kar se tiče hrvatskega vprašanja, je pač Cuvaj šel, ali sistem je ostal. Težko občutijo Slovenci tudi tlačenje Slovencev na Koroškem in Stajerskem. Govornik izjavlja končno, da se naj smatra to le za presledek, če Slovenci ne obstruirajo. S tem hočemo, pravi govornik, zbrati le moči za boj proti vsem strankam.

Rusinska univerza.

DUNAJ 28. (Izv.) Nocoj so se vršila pogajanja za rusinsko univerzo, da bi se preprečila rusinska obstrukcija. Potekla pa so brezplodno in 5 rusinskih poslancev je začelo pri proračunski debati z obstrukcijo. Pod pritiskom dejstev pa so se začeli popoldne Poljaki zopet posvetovati in poljski klub je sklenil sprejeti načeloma rusinsko univerzo. To pa Vsepoljakom ni prav in oni hočejo izstopiti iz organizacije.

Vprašanje univerze pride tudi v februarju indirektno v galicijski deželni zbor, kjer se bodo posvetovali o volilni reformi. Če bo zasedanje uspešno, bo izšlo cesarsko pismo, ki bo garantiralo rusinsko univerzo in nje ustanovitev leta 1916. Takrat dobi lvovska visoka šola čisto poljski značaj. Univerza pride v Lvov.

Nemci se takega cesarskega pisma niso razveselili, ker pravijo, da pridejo sedaj še druge univerze na vrsto. Danes se je že celo govorilo, da se ustanovijo v Gradcu na univerzi neke vrste paralelke, tako, da bi se zavod delil v nemški in slovenski. To je seveda le primer, kako zelo v živo je zadel Nemce nastajajoča rusinska univerza.

V pozni večerni uri še traja debata o proračunskem provizoriju. Ta bo gotovo sprejet, ker bo parlament, če treba, do jutri v jutro zasedal. Potem pa pridejo počitnice. **Za delazmožnost štajerskega deželnega zbora.**

DUNAJ 28. (Izv.) Stajerski ces. namestnik grof Clary-Aldringen je dobil od vlade nalog, da zopet zaplete pogajanja med Nemci in Slovenci za delazmožnost štajerskega deželnega zbora.

Lukacseva volilna reforma.

DUNAJ 28. (Izv.) Ministerskega predsednika Lukacsa je cesar sprejel v eno uro trajajoči avdijenci in je odobril osnutek volilne reforme, ki ga bode ogrski minterski predsednik predložil zbornici še pred zadnjim decembrom.

Utiš sankcije volilne reforme.

BUDIMPEŠTA 28. (Kor.) V opozicijskih krogih so silno razburjeni, ker je cesar sankcioniral Lukacsevo volilno reformo. Ta reforma je strašno zmašila, in takega volilnega reda ne bo v celi Evropi. Splošno se smatra ta reforma za sleparstvo na ljudstvu in deželi.

Procházka doma.

BRNO 28. (Izv.) Konzul Procházka je preživel božične praznike pri svoji rodovini v Brnu.

Vesile podpirajo Turčijo?

PARIZ 28. (Izv.) Konferenca poslanikov se zopet sestane 2. januarja. V diplomatskih krogih govore, da bodo vesile svetovale balkanski delegatom, da naj puste Turčiji precej ozemlja, izlasti za Čataldžio in pa Egejske otoke pred Dardanelami.

DUNAJ 28. (Izv.) Glas se, da so sklenile vesile cel komplot, ker hočejo podpirati Turčijo. Nameravajo uplivate, da bi balkanski zavezniki zmanjšali svoje zahteve. Vkljub temu pa potek konference kaže ne bode trpel, le nekoliko dalje časa bodo trajala pogajanja. — Opaža se tudi, da med balkanskimi zavezniki vendar le ni vse, kakor bi moralo biti; tako na primer med Bolgarijo in Grško še ni dosežen sporazum.

„Bitke“ na bosensko-srbski meji.

DUNAJ 28. (Izv.) Iz Sarajeva je prejel „A Nap“ poročilo, ki ga je treba poslušati z veliko rezervo. Ta vest trdi, da se vrše na meji pogosto bitke med dobro oboroženimi srbskimi četaši in avstrijskimi vojaki. Tako je bil baje v noči od 21. do 22. ubit eden Avstrijec, 12 pa težko ranjenih.

Garibaldi v Italiji.

BRINDISI 28. (Izv.) Davi je prispel v Brindisi general Ricciotti Garibaldi s svojimi legijonarji, ki so vsi prišli iz Grške.

Avstrijski rdeči križ iz Srbije.

BELGRAD 28. (Izv.) Davi je odpotoval na Dunaj oddelek avstrijskega rdečega križa. Na kolodvor ga je spremlil srbski rdeči križ in člani avstroogrske legacije in konzulata.

Čudne vesti o Egejskih otokih.

PARIZ 28. (Izv.) Z Roda se poroča, da se Italijani baje pripravljajo otok zapustiti.

Od druge strani se pa zopet zatrjuje, da le v Marmarici, nasproti Rodu, zbranih 25.000 Turkov, ki komaj čakajo, da bi zasedli Egejske otoke. Tem vestem seveda ni dobro verjeti.

Zakaj so šli turški oficirji k Čataldži.

LONDON 28. (Izv.) Iz Carigrada poročajo, da niso poslali na dopustu bivajočih oficirjev za to k Čataldži, ker bode vojna morda zopet pričela, nego zato, ker so voljaki mrmrali, da gredo oficirji v Carigrad na zabavo, dočim morajo sami stati na bojišču in trpeti neugodnosti vremena.

Rumunska armada.

BUKAREST 28. (Izv.) Rumunska vlada pripravlja reorganizacijo armade. Ustvarilo se bode 80 novih infanterijskih bataljonov.

Srbi pri Čataldži.

BELGRAD 28. (Izv.) Če bodo pogajanja pri konferenci v Londonu ugodno kazala, bode Srbija odpozvala svoje čete od Drača in Lješa in jih poslala k Čataldži.

Kaznjenci hočejo imeti žganja.

KRAKOV 28. (Izv.) V Brzeskem so se spuntali kaznjenci, ker so jim vzeli vtihotapljen žganje. Mučili so ravnatelja kaznilnice in paznike. Se le žandarmerija je napravila red, a je pri tem težko ranila enega kaznjenca.

Vsakoletni zimski manevri.

DUNAJ 28. (Izv.) „Zeit“ priobčuje, da se mora vsled letos pridobljenih izkušenj uvesti navada, da se bodo vršili vsako leto zimski manevri, da se čete navadijo na težave zimskega vremena za slučaj vojne.

Nove „grozovitosti“ Srbov.

DUNAJ 28. (Izv.) Na temelju poročila „Frankfurter Zeitung“ pišejo dunajski večerni listi s slastjo grozotne vesti o konzulu Procházki. Zagrešil je kot prvi vse te laži drugi kavas avstro-ogrskega konzulata v Prizrenu, neki Isa Hanun Ali. Ta je pripovedoval, da so Srbi po Prizrenu nečuvno divjali, da so morili deco, mučili žene in jih onečastili, skrunili mrtvece, zaničevali avstrijsko-ogrsko zastavo in da so tako hrumele, da jim je moral Procházka uiti v gore, kjer se je revež skrival 14 dni.

Te roparske vesti dunajskih listov zanika urad za zunanje zadeve, kar se mora tu pripomniti.

MI TRIJE SMO EDINI V TEM.

DO POVSODIN
BREZPOGOJNO
ZMAGA

PRISTNI
PALMA KAČUČKOV
PODPETNIK

Cilj

prizadevanj, najti najboljše in najizdatnejše sredstvo za izboljšanje kave,

dosežejo le one gospodinjke,

ki kupujejo kavini pridatek v zabojčkih ali v zavitkih, označenih s „kavinim mlinčkom“.

One so izbrale najboljše, kajti pridatek za kavo s „kavinim mlinčkom“ je najjedratejši, najokusnejši in najizdatnejši te vrste, ker je pravi Frank. Tovarna v Zagrebu.

Zaloga : solkanskega : pohištva

GIOVANNI BENCICH

TRST — ulica Arcata 5. — TRST

Posamezni kosi pohištva in popolne sobe. — Lastna tapetniška delavnica. — Lahki plačilni pogoji.

„ ZOBOZDRAVNIK „

Dr. Hinko Dolenc

ordinira

ulica S. Lazzaro št. 23.

Sprejema od 9—1, 3—6.

Mali oglasi

Odda se meblovana soba pri slovenski družini. Ulica Boschetto št. 40, vrata 8. 2992

Soba se da v najem, ulica sv. Lucije št. 6, I. nadstropje. Zglasiti se je od 11 do polni 3. 2993

Glasovir se proda. Cena nizka. Antoa Brezavšek, Škedenj št. 1033. 2994

Nov šivalni stroj se proda. Ulica Torre bianca 15, IV. 2995

Ženitna ponudba. Vdovec brez otrok, posestnik in trgovec na deželi, se želi ženiti z vdovo ali gospodično v starosti od 35 do 45 let z nekoliko premoženja. Samo resne ponudbe pod „Zvonimir“ poste restante, glavna pošta Trst do 4. januarja. 2997

Lepa soba K 22, sobica K 16, odda gospa Čech via Settefontane 8, nova hiša. 2996

Upokojenec, čigar žena je spretna kuharica, se išče za hotelirja in restavraterja na Kozini. Hiša se nahaja na reški cesti na jako ugodnem kraju vasi. Odda se tudi lokal za trgovino z mešanim blagom. Natančnejše informacije daje Jakob Klemenč, Trst, Carducci 8, II. 2998

Costante Marco priporoča cenjenemu občinstvu svojo žganjarno in slaščičarno, nahajajočo se v ulici Molin a vento št. 51. Vsakovrstni likerji in vino v steklenicah. Cene zmerne. 2999

Mladenič iz poštene slovenske družine, izučen v trgovini jestvin, se sprejme takoj za bufet. Kje, pove ins. oddelek Edinosti. 2998

Oddajo se mala stanovanja v Rojanu. Vprašati v ulici Geppa 16, žganjarna. 3000

Prosim g. narednik, oglasite se pri meni radi sobe. Ulica Belvedere št. 57, III. na desno. 2245

Anton Novak, brivec v Trstu, via Belvedere št. 57, se toplo priporoča cenj. slovenskemu občinstvu za mnogoštevilni obisk. — SVOJI K SVOJIM! 2661

Obešala iz medi za zavese se prodajo po K 3-50. — Via Caserma 14. Umberto Cesca, trgovina z železnino. 2995

Prodajo se vrata, okna, stopnice, hišna vrata, balkoni, tramovi, pralnice, kamen za tlak vsake velikosti, okenaki okviri, podboji itd. Ulica Piccardi 18. 2895

Ženske lasi izčešljane in rezane kupujem po dobri ceni. A. Šebek vlasuljar, Trst, via Carducci 9. 1865

Štirje vrči za olje, dva zaboja, novo narejena, obbita s pločvino in nova štelaza 3 metre široka, se proda. Naslov pove inseratni oddelek Edinosti pod št. 2982. 2982

Stari časopisi (papir) se prodajo po zelo nizki ceni. Zglasiti se je v upravi „Edinosti“. 1149

V KRAKEM

v ulici Campanile št. 21

nasproti
grško - pravoslavne cerkve

NEVESTINE OPREME

v ulici Campanile št. 21

PERILO

v ulici Campanile št. 21

DAMSKE in OTROŠKE

OBLEKE

v ulici Campanile št. 21

otvori se
v kratkem nova trgovina

v ulici Campanile št. 21

PO TOVARNIŠKIH CENAH

v ulici Campanile št. 21

CESARE GENTILLI

v ulici Campanile št. 21

nasproti

grško - pravoslavne cerkve

Urad za prodajo listkov

LA CENTRALE

v veži kavarne Specchi, Veliki trg št. 6 in ul. del Teatro št. 3 je odprt in sprejema prodajo listkov (vstopnic) za vsakovrstne javne in društvene prireditve: gledališča, koncerte, ples, predavanja, razstave, dirke, regate, izletne vožnje po suhem in po morju, kinematografe, kopalnišča itd. Sprejemajo se v shrambo tudi — manji zavoji in ročna priljaga. —

Odprto od 8:30 do 2 in od 3:30 do 8. Ob nedeljah in praznikih od 8:30 do 2.

JADRANSKA BANKA

TRST, VIA CASSA DI RISPARMIO ST. 5 (LASTNO POSLOPIJE)

KUPITE IN PRODAJATE
PAPIRNJE, KUPITE, OBLIGACIJE, ZA
KUPNJA PISA, PAPIRNE, PAPIRNE, KUPNJE, KUPNJE
VALUTE IN DEVIZE.
PREDJAMI
NA VARNOSTNE PAPIRE IN BLAGO LEMENI V
JAVNIH SKLADIŠČIH.
SAFE - DEPOSITS - PROMISE.
POSLOVANJE: JADRANSKA.
MENJALNICA.

VLOGE NA KNJIŽICE
OD DNEVA VLOGE **4%** DO DNEVA VZDIKA
NA TEKOČI IN ŽIRO - RAČUN PO DOGOVORU.
ŽIVAHNA ZVEZA Z AMERIKO - AKREDITIVL
URADNE URE: 9-12, 2^{1/2}-5^{1/2}.

ESKONTIJE: KUPNJE, PAPIRNE IN FAKTURNE
ZAKAROVANJE
VERODOSTOJNI PAPIRNI KUPNJI KUPNJI
KUPNJA KUPNJA KUPNJE, KUPNJE, KUPNJE
STAVNI KREDITI, REMBOURS-KREDITI
KREDITI PROTI DOKUMENTOM KUPNJA.
BORZNA NAROČILA - INKASO.
TELEFONI: 1422, 1712.
Filijalke v Opatiji in Ljubljani.

obotehnični ambulatorij Univ. zdravnika
Dr. Makso Barry
Ermanno Schultze, I. tehnik.
Trst, ulica Caserma šte. 17, II. nadst.
Posebni zavod za umetne zobe brez ustne
plošče. Plombiranje z zlatom, platinom in
porcelanom. Vsa dela brez bolečin. Zrav-
nanje krivo rastočih zob. Zmerne cene.
Sprejema od 9 do 1 in od 3 do 6 popol.

Ivan Kosmerlj
Ivanov

Rojan, ul. Montorsino št. 7,
podružnica ul. Moreri št. 77,
priporoča o. občinstvu svojo
trgovino jestvin in
kolonijalnega blaga.

F. Pregel

Trst, via Giuseppe Caprin 10 (pri Sv. Jakobu)
priporoča cenjenemu občinstvu svojo znano

mirodilnico.

Prodaja se vsakovrstne mirodije in drugo
šipe, barve, kisline in profumerije. Sveče
petrolej in mineralna voda. Cene zmerne

Pekarna in sladničarna
MIKUSCH

zalogatelj zadruga o. kr. držav. uradnikov
Trst - Piazza S. Francesco d'Assisi 7.
Prodaja moke I. vrste, sladčice in prepečenč,
(biskoti) najboljših vrst, velika izbira bom-
bonov za otroke, svež kruh trikrat na dan
buteljke, fina, desertna vina, dalmatinska in
istrska vina z razprodajanjem pive v ste-
klenicah. Izdeluje kruh z zdravim higijeničnim
električnim strojem. Drž. uradnikom 5% popust.

Ivan Krže

Trst - Piazza S. Giovanni št. 1.
Zaloga kuhinjskih in kletarskih potreb,
ščin od lesa in pletenja, lakaov,
brent, čebrov in kad, sodčkov, lopat, rešet, sit in vsa-
kovrstnih košev, jerbases in metel ter mnogo drugih
v to stroko spada. Priporoča svojo tr-
gočih predmetov. — **Priporoča** govinu a
kuhinjsko posodo vsake vrste bodi od porcelana, sa-
malje emaila, kosterja ali cinka, nadalje pasamanterije,
kletke itd. — Za gostilničarje pipe, kroglice, semljene
in steklene posode za vino.

Ivan Žniderčič

Trst, ulica Belvedere 17, Trst
Trgovina jestvin in kolonijalij.

Zaloga testenin iz Bistrice in Neapsja,
vsakovrstna olja, mila, kave itd. VELIKA
ZALOGA vseh potrebščin za živino kakor:
otrobi, koruzo itd. Pošilja na dom in itd.
po pošti. Cene ugodne in točna postrežba.

Nov velik dohod

oblek za moške in dečke za jesen in zimo
v dobroznami trgovini

Alla Città di Trieste

ul. Giosuè Carducci št. 40

kjer dobite obleke, suknje, remglane, površ-
nike, kratke suknje s krznemim ovratnikom,
plašči iz pravega tirolske a suknja za deč,
Velika izbor delovnih oblek, hlač, srajc,
spodnjih srajc itd. itd.

Velikanska zaloga inozemskega in domačega
blaga. Sprejemajo se tudi naročila po
meri. Vse po ne erjetno nizkih cenah v trgovini

Alla Città di Trieste

ul. Giosuè Carducci št. 40

Točne ure prodaja
Emilio Müller

najuglednejša in najsta-
rejša prodajalnica ur v
Trstu, via S. Antonio
(vogal ulice S. Nicolò).
VELIKA IZBERA
veržio, zlatih, srebr-
nih, kakor tudi stek-
lenih ur vsake vrste.
Ustanovljeno leto 1836.

RESTAVRACIJA
AURORA

Najstarejša restavracija za koncerte
Trst, ul. Carducci št. 13.

Vsaki večer od 7. do polnoči veliki
KONCERT

tamburaškega društva

„DUBRAVKA“

pod izbornim vodstvom gospoda M.
TUNIC-A

5 dam - 2 gospoda

Opozarja se slavno občinstvo na izbran
in bogat glasbeni in pevski program
ter narodne pesmi.

Ob nedeljah in tudi v praznikih
: **MATTINÉE** :
VSTOP PROST.

Za mnogobrojen obisk se priporoča
JOSIP DOMINES.

Poleg renomiranega Goessovega piva se
tudi pivo Reuchel-Bräu iz Kulmbacha.

Gostilna Max

Trst, via Petronio 2 (pri novem trgu). Toči
se istrsko črno in belo vino, kraški teran
vipavsko vino in Dreherjevo pivo. Toči o
se tudi vsakovrstni likerji in žganje ter ava
Kuhinja vedno pripravljena z gostimi in
mrzlimi jedili.

TVRDKA

Francesco Bednar

TRST — ustanovljena leta 1878 — TRST
je preločila svojo

trgovino šivalnih strojev

bikljev in pridevkov z mehanično delav-
nico vred iz ulice Ponterosso šte. 4
v ulico Campanile šte. 19.

Tehnična poslovница
FRANC & KRANC, Trst,
(prej Schnabl & Co. Succ.)

dobavata:

Tangye najizvrstnejše motorje na bencin, plin, upojal plin in motorje na nafto,
sistem „Diesel“ stojiče in ležeče ustrojbe.

Lokomobile na bencin in paro. Prevzemajo delo industrijskih tovarov kakor:
Milni za moko, stroji za proizvodnjo olja, tovarov leda, stroji za kamensoleno, stroji
in tovarne za cement, stroji in nameštjenja za mizarstvo obrt, centralno kurjatev, stroji
za drobljenje različnega blaga, kemične tovarne itd.

Nameštjenja za električno razsvetljavo in prenos moči. Električna vzdigala za
esebe (Lift) sistem Pedretti, kakor tudi vzdigala za blago. Stroji za kovaško in druge
obrti. Moderne transmisijske. Sesalke in cevi vsake vrste.

Skladišče vsakovrstnih tehničnih potrebščin. Vsakovrstne cevi. Orodje in
stroji za poljedelstvo in preše za vino. Olje, samahi, pipe itd.

„Anduro“ najboljši in najcenejši pokrov hiš.

— — — Preračuni in obisk merilnikov zastoj. — — —

JOSIP STANTIČ, Trst, Piazza Rosario

odlikovan z zla e kolajne in križem na svetovni razstavi v Rimu

ZALAGATELJ ČEVLJEV o. kr. finančne straže za Trst, Koper in Pulo, o. kr. varnostne straže
za Trst, okolice, Pulo in Gorico, skladišča o. kr. glavnega carinskega urada in drugih skladišč

Priporoča cenjenemu občinstvu

svojo veliko in dobro znano tovarno in trgovino vsakovrstnih
čevljev za moške, ženske in otroke.

V LASTNI HIŠI

Vhod po glavnih vratih

Tržaška posojilnica in hranilnica

Piazza della Caserma št. 2. — Telefon 953.

Ima na razpolago Jekleno varnostno celico

ki je varna proti vžigom in požarom, v kateri se SHRAMBICE, ki se oddajajo
strankam v najem in siore

za celo leto kron 30, za četrt leta kron 12
za pol leta „ 20, za en mesec „ 6

Shrambice so 24 cm visoke, 24 cm široke, 45 cm globoke. Shrambice ne more
drugi odpreti kakor stranka, ki ima osebno shranjajo svoje stvari, kajli ni
preba prijavit.

Oddaja hranilne pušice

katere priporoča posebno staršem, da na ta najuglednejši in najzgodnejši način
navajajo shranjati svojo dečo. Nadalje pojasnila daje zavod ob uradnih urah.

Ottoman tu, Ottoman tam
povsod me iščejo
povsod me radi imajo.

OTTOMAN

Vplačana delniška glavica
K 80.000 000.—

Živnostenska banka, podružnica v Trstu

Rezervni in varnostni zakladi
K 23 000.000.—

IZVRŠUJE VSE V BANČNO STROKO SPADAJOČE TRANSAKCIJE

Sprejema vloge na vložne knjižice in jih obrestuje

od **4**¹/₂ **0** do **4**³/₄ **0** sorazmerno do-
govorjenim izpla-
ščinim pogojem.

Vloge v tekočih in naloženih računih obrestuje
— — — po dogovoru najugodnejše. — — —